

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

405 π.Χ. α΄ βραβείο

ΠΡΟΣΩΠΑ του ΕΡΓΟΥ

ΞΑΝΘΙΑΣ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

ΗΡΑΚΛΗΣ

ΝΕΚΡΟΣ

ΧΑΡΩΝ

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΧΟΡΟΣ

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΣΣΑ

ΠΛΑΘΑΝΗ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

ΥΠΟΘΕΣΗ του ΕΡΓΟΥ

Στην Αθήνα του 405 π.Χ. δεν υπάρχει άξιος τραγικός ποιητής - οι γνωστοί Αισχύλος, Σοφοκλής και Ευριπίδης έχουν πεθάνει - έτσι ο Διόνυσος μαζί με τον δούλο του Ξανθία αποφασίζουν να πάνε στον Άδη για να φέρουν πίσω, μετά από διαγωνισμό, τον καλύτερο τραγικό.

(Στη σκηνή μπαίνει ο Διόνυσος ντυμένος με λεοντή
παριστάνοντας τον Ηρακλή και ο Ξανθίας ο δούλος του)

ΞΑΝΘΙΑΣ

Να πω κανένα γνωστό αστείο, κύριε,
απ' αυτά που κάνουν τους θεατές να γελάσουν όταν τα
ακούνε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες ό,τι θέλεις εκτός από το "πιέζομαι", αχ!
Πρόσεξε. Γιατί αυτό θα σου βγει ξινό.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ούτε κάποιο άλλο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες. Εκτός απ' το "στενοχωριέμαι".

ΞΑΝΘΙΑΣ

Γιατί; Ποιο άλλο να βρω πιο αστείο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες, μη φοβάσαι. Μόνο αυτά τα δυο μην πεις.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ποια;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ότι σου 'ρχεται να τα κάνεις καθώς αλλάζεις ώμο.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ούτε το "με τόση πίεση από πάνω θα μου φύγουν από κάτω.

αν κάποιος δεν με ξαλαφρώσει";

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όχι σε παρακαλώ πολύ. Μόνο αν θές να με ανακατέψεις.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τότε γιατί κουβαλάω αυτά τα βάρη, αν δεν μπορώ να κάνω
τίποτα από αυτά που κάνουν και ο Φρύνιχος κι ο Λύκης κι ο
Αμειψίας;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μην το κάνεις αυτή τη στιγμή.

Γιατί εγώ αν δω κάποια από αυτές τις κουταμάρες τώρα

νιώθω ότι γέρασα περισσότερο κι από ένα χρόνο.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αχ ο κακομοίρης ο σβέρκος μου.

Πόσο κουρασμένος είμαι, κι ούτε ένα καλαμπούρι δεν μπορώ
να κάνω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐπειτα, δεν εἶναι ἀσέβεια
εγὼ ὁ Διόνυσος, ὁ γίος τοῦ Δία
να περπατᾶω καὶ νὰ κουράζομαι
καὶ τούτον νὰ τον ἔχω πάνω στο γάϊδαρο
για νὰ μὴν ταλαιπωρεῖτε οὔτε νὰ παιδεύεται;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα εγὼ δεν κουβαλᾶω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πως κουβαλᾶς ἀφοῦ σε κουβαλᾶει ὁ γάϊδαρος;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα ἀφοῦ σηκώνω αὐτό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πως το σηκώνεις;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Με πολὺ κόπο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν το σηκώνει ὁ γάϊδαρος αὐτό που κρατᾶς;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Όχι, μα το Δία, εγώ το κρατάω και το κουβαλάω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πως κουβαλάς αφού σε κουβαλάνε;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δεν ξέρω. Ο ώμος μου όμως αυτός έχει πιαστεί.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αφού λες πως ο γάιδαρος δεν κάνει τίποτα
άσε τον και κουβάλησέ το μόνος σου τότε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αχ, ο δύστυχος! Γιατί να μην είχα πάει στις Αργινούσες;
Θα σε έκανα να ουρλιάξεις.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κατέβα αχαΐρευτε. Φτιάσαμε κιόλας μπροστά στην πόρτα που
ψάχναμε.

Ε, μικρέ! Μικρέ!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ποιος μου χτύπησε τόσο δυνατά την πόρτα; Κένταυρος λες
κι έπεσε πάνω της! Α! Τι ήταν αυτό; Για πες!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο μικρός ήταν.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τι είναι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν το κατάλαβες ε;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Το ποιο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Το πόσο με φοβήθηκε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα το Δία, θα σε πήρε για τρελό.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μα τη Δήμητρα! Δεν μπορώ να μη γελάσω!

Δαγκώνομαι αλλά πάλι γελάω!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έλα ευλογημένε σοβαρέψου. Κάτι σε θέλω.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Δεν μπορώ να σταματήσω το γέλιο!

Βλέπω τη λεοντή που φοράς πάνω από τα μεταξωτά.

Τι ιδέα! Τσόκαρο και ρόπαλο πώς ταιριάζουν;

Από που έρχεσαι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κωπηλατούσα με τον Κλεισθένη.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Και ναυμάχησες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και βουλιάξαμε μάλιστα, δώδεκα ή δεκατρία εχθρικά
καράβια!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Εσείς οι δύο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα τον Απόλλωνα!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι εκεί απάνω... ξύπνησα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και πάνω στο καράβι, όπως διάβαζα την Ανδρομέδα,
ξαφνικά μια λαχτάρα τάραξε την καρδιά μου!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Λαχτάρα; Πόσο μεγάλη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μικρή σαν τον Μόλωνα, το λωποδύτη.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Λαχτάρα για γυναίκα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όχι βέβαια.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Για παιδί τότε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ούτε καν!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Για άντρα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α, πα πα!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Πήγαινες με τον Κλεισθένη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άσε την πλάκα αδελφέ μου. Δεν είμαι καλά.

Αυτός ο πόθος με κατατρώει!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τι πόθος αδελφούλη μου;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πώς να το πω, δεν ξέρω. Θα στο πω με ένα αίνιγμα.

Φάβα λαχτάρησες, ποτέ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Φάβα; Χίλιες φορές τη λιγουρεύτηκα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κατάλαβες λοιπόν ή να πω κι άλλα;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Όχι για φάβα. Άρκετά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τέτοια μεγάλη λαχτάρα μ' έπιασε για τον Ευριπίδη.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Λιγούρα για νεκρό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κανείς δεν μπορεί να με σταματήσει να μην τον βρω. Όχι.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Που; Στον Άδη κάτω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και πιο κάτω, μα το Δία, αν χρειαστεί.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τι τον θέλεις;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Χρειάζομαι έναν άξιο ποιητή.

Όσοι ήταν πέθαναν και αυτοί που ζουν δεν είναι καλοί.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Δεν ζει ο Ιοφώντας;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτός απόμεινε καλός, αν είναι κι αυτός.

Δεν ξέρω αν θα παραμείνει έτσι όμως.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κι αντί τον Ευριπίδη, γιατί δεν θες το Σοφοκλή;

Αυτόν να βγάλεις απ' τον Άδη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όχι. Πρώτα να δω τον Ιοφώντα,

πως θα τα καταφέρει μόνος του, χωρίς τον Σοφοκλή.

Κι εξάλλου ο Ευριπίδης, σαν πανούργος που είναι,

θα βρει έναν τρόπο να το σκάσει.

Ο Σοφοκλής είναι πιο εύκολος, κι εδώ κι εκεί βολεύεται.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ο Αγάθωνας που είναι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλός σαν ποιητής κι αγαπητός φίλος,

αλλά μας παράτησε κι έφυγε.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Που πήγε ο δύστυχος;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στο συμπόσιο των μακάρων...

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κι ο Ξενοκλής;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α να χαθεί, μα το Δία!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Και ο Πυθαγόγελος;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Για μένα τίποτα δε λέτε που με πέθανε ο ώμος μου!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μα καλά, παιδαρέλια άλλα δεν υπάρχουν να φτιάχνουν
τραγωδίες

πιο πολλές απ' τον Ευριπίδη και πιο φλύαρες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Απομεινάρια και στριγγλίσματα υπάρχουν,

ωδεία χελιδονιών, συμφορές της τέχνης,

που με την πρώτη ευκαιρία την τραγωδία την καταστρέφουν.

Όσο κι αν ψάξεις δεν θα βρεις ποιητή δημιουργό

με λόγο αξιόπιστο και δυνατό.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Πως δυνατό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κοτσονάτο, γερό. Τόλμες και μεγάλα λόγια να έχει.

"Αιθέρα, του Δία καμαρούλα", "Πόδι του χρόνου"

"Η καρδιά μου δεν αντέχει να ορκιστεί στα ιερά
ξέχωρα όμως από την καρδιά η γλώσσα ορκίζεται στο ψέμα".

ΗΡΑΚΛΗΣ

Σου αρέσουν τέτοια λόγια;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Με ξετρελαίνουν!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Όμως είναι μεγαλοστομίες και αρλούμπες, όπως λες κι εσύ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μην μπαίνεις στο σπίτι μου, έχεις δικό σου.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Άτεχνα και πονηρά λόγια φαίνονται.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Για φαγιά να δίνεις συμβουλές, όχι για στίχους.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Για μένα όμως καθόλου δε γίνεται λόγος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γι' αυτό έβαλα τη λεοντή και πήρα το ρόπαλο όπως κάνεις
εσύ και ήρθα

να σε παρακαλέσω να μου πεις για τους φίλους που γνώρισες
τότε

που πήγες στον Άδη να πάρεις τον Κέρβερο.

Πες μου, τι είδες που πήγες, που βρίσκονται τα λιμάνια,
οι φούρνοι,

τα λουτρά, οι βρύσες

οι ταβέρνες, τα εστιατόρια,

τα ξενοδοχεία με τους λιγότερους κοριούς...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Για μένα πάλι τίποτα δε λέτε.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Θα τολμήσεις να πας κι εσύ εκεί;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άσε το τολμήσω, πες μου ποιο δρόμο να πάρουμε για να
φθάσουμε γρήγορα στον Άδη κάτω;

Να μην είναι όμως ούτε πολύ ζεστός ούτε πολύ κρύος.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Άντε να σου πω, ποιον όμως να σου πω!

Υπάρχει ένας, απ' το σκοινί και το σκαμνί να κρεμαστείς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σταμάτα, κοντεύω να πνιγώ!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Είναι κι ένας άλλος γρήγορος και πολυσύχναστος.

Το φαρμάκωμα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θες να πεις το κώνειο;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ακριβώς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κακός, ψυχρός κι ανάποδος είναι, παγώνει και τα πόδια.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Θέλεις να σου πω έναν σύντομο και κατηφορικό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εύκολο, μα το Δία, γιατί δεν είμαι μαθημένος να περπατάω
πολύ.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Πήγαινε στον Κεραμεικό.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και μετά;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Στον πύργο ψηλά ανέβα επάνω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να κάνω τι;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Να κοιτάς της λαμπαδηδρομίας το ξεκίνημα
και μόλις πουν "εμπρός" ξεκίνα κι εσύ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Που;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κάτω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα, κάτω από κει; Θα χαθώ. Θα σπάσω το κεφάλι μου.

Δεν τον μπορώ αυτόν το δρόμο.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τότε ποιον;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτόν που πήρες τότε εσύ.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Α! Είναι μεγάλο ταξίδι.

Θα φτάσεις πριν απ' όλα σε μεγάλη λίμνη, σαν άβυσσο
βαθιά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πως θα την περάσω;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Με μια βαρκούλα μικρή. Θα σε περάσει ο γέρο-ναύτης όταν
του δώσεις δυο οβολούς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αλίμονο! Πως μπορούν να σε πάνε παντού οι δυο οβολοί!

Πως έφτασαν κι εκεί;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ο Θησέας πρωτοπλήρωσε. Και αφού πληρώσεις θα δεις
φίδια και θηρία, πολλά και τρομερότατα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άσε τα τρομάγματα, δεν θα με καταφέρεις.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κι έπειτα θα δεις έναν μεγάλο βούρκο
και μέσα είναι όσοι αδίκησαν ή γέλασαν παιδιά, ή έδειραν
τη μάνα τους
ή το στόμα του πατέρα τους το έσπασαν, ή στα ψέματα
ορκίστηκαν,
ή όποιος αντέγραψε ρητό του Μόρσιμου!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έπρεπε να'ναι στο βούρκο και όποιος έμαθε το χορό του
Κινησία.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Από κει και παρακάτω ήχος αυλών θα σε τυλίξει
και φως θα λάμψει - όπως εδώ - και θα δεις μυρσίνης
κήπους>
και άντρες και γυναίκες σε συντροφιάς μακάριες να χτυπούν
παλαμάκια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α! Και τι' ναι αυτοί;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Οι μυημένοι, όπως τους λένε, στα Μυστήρια...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα το Δία, τότε εγώ είμαι το γαϊδούρι που κουβαλά τα άγια τους.

Δεν θα τα κουβαλήσω όμως για πολύ.

(Ο Ξανθίας αρχίζει να ξεφορτώνει)

ΗΡΑΚΛΗΣ

Αυτοί οι μυημένοι ό,τι ρωτήσεις θα σ' το πουν.

Μένουν στο δρόμο που οδηγεί στου Πλούτωνα το σπίτι.

Γεια σου τώρα αδερφέ μου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γεια σου και συ και ο Δίας μαζί σου. Να είσαι πάντα καλά.

Και συ τα φορτία σου πάρε τα πάλι.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα δεν πρόλαβα να τα αφήσω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και κάνε γρήγορα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μη, σε παρακαλώ. Αλλά πλήρωσε κάποιον μεταφορέα,
να κάνει αυτή τη δουλειά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι αν δεν βρω;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τότε θα τα πάρω εγώ.

(Πλησιάζει μια πομπή κηδείας)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλά λες! Να! Στην ώρα πάνω, μια κηδεία! Ε, συ! Ο
πεθαμένος!

Θέλεις να πας το φορτωματάκι ως τον Άδη;

ΝΕΚΡΟΣ

Πόσα είναι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να, αυτά.

ΝΕΚΡΟΣ

Θα με πληρώσεις δυο δραχμές;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν γίνεται λιγότερα;

ΝΕΚΡΟΣ

Άντε εσείς. Πάμε το δρόμο μας.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στάσου βρε άνθρωπε, μπορεί να τα βρούμε.

ΝΕΚΡΟΣ

Αν δεν μου δώσεις τις δυο δραχμές σταμάτα να μου μιλάς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάρε εννέα οβολούς.

ΝΕΚΡΟΣ

Καλύτερα ο θάνατος παρά τέτοια ζωή.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πω πω περήφανος!

Δεν τον παρατάς αφεντικό; Θα τα πάω εγώ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έτσι μπράβο! Και καλός και παλικάρι. Πάμε για το καράβι
(Φτάνουν στη λίμνη. Πλησιάζει μια βάρκα που την οδηγεί ο
Χάροντας)

ΧΑΡΩΝ

Ωοοοπ. Φτάσαμε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τι είναι αυτό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτό; Λίμνη μα το Δία! Αυτή που μας έλεγε ο Ηρακλής.
Βλέπω και μια βάρκα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα τον Ποσειδώνα! Κι αυτός είναι ο Χάρων!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Χαίρε Χάρων, Χαίρε Χάρων, Χαίρε!

ΧΑΡΩΝ

Ποιος θέλει να αφήσε τα βάσανα και να κάνει διακοπές;
Ποιος θέλει να πάει στον τόπο της Λήθης, ή Κερβερείο,
ή Γαϊδουροκουρείο, ή Κόρακες
ή Ταίναρο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εγώ.

ΧΑΡΩΝ

Μπερ μέσα και γρήγορα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πού θα πάμε; Αλήθεια στους Κόρακες;

ΧΑΡΩΝ

Για χάρη σου, μα το Δία.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έλα εδώ και συ παιδί.

ΧΑΡΩΝ

Δούλο που δεν ναυμάχησε για να σωθεί δεν τον παίρνω.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Δεν φταίω, μα το Δία, έτυχα με πονόματο.

ΧΑΡΩΝ

Φέρε τότε τη λίμνη γύρω γύρω.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Που να περιμένω;

ΧΑΡΩΝ

Στην Ξηρόπορτα κοντά. Στα σκαλιά μπροστά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κατάλαβες;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Παρακατάλαβα ο δόλιος!

Βρε τι κακό συναπάντημα είχα σήμερα!

(Ο Διόνυσος μπαίνει στη βάρκα)

ΧΑΡΩΝ

Κάτσε τώρα στο κουπί..

Κι αν είναι κι άλλος για βαρκάδα, ας βιαστεί.

Εσύ τι κάνεις εκεί;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τι άλλο να κάνω; Να κάτσω πάνω στο κουπί δεν πρόσταξες;

ΧΑΡΩΝ

Βρε κοιλαρά, κάτσε εδώ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να, κάθομαι.

ΧΑΡΩΝ

Πιάσε το, τέντωσε τα χέρια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τα τεντώνω.

ΧΑΡΩΝ

Άσε τα πολλά τα λόγια, πάτα γερά, τράβα το κουπί πίσω
δυνατά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πως να μπορέσω; Άπειρος είμαι, αθάλαστος και
ασαλαμίνωτος.

ΧΑΡΩΝ

Το παραμπορείς. Πιάσε τα κουπιά και φέρνε τα πίσω μπρος
με το ρυθμό.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιανών ρυθμό;

ΧΑΡΩΝ

Τα βατραχοτράγουδα θ' ακούς, του αυτιού μαγεία!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κουμάνταρε λοιπόν.

ΧΑΡΩΝ

Έλα έλα! Ωπ Ωπ!

("Ανοίγεται" η βάρκα. Αρχίζει το τραγούδι των βατράχων)

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

Ε, παιδιά της βρυσολίμνης

στης φλογέρας το ρυθμό

ας τραγουδήσουμε, με γλυκόλαλη φωνή

βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

όπως στο Βατραχονήσι

για του Διόνυσου τη χάρη

κάθε φορά το τραγουδούμε

στην κανατογιορτή

όπου ο κόσμος όλος φέσι

και στην αγκαλιά τις ιερές Χύτρες

μπαίνει στο ναό μαγεμένος

βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κοάξ κοάξ και μένα

κι ο πισινός μου με πόνεσε

μα δεν σας μέλει εσάς.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρεκεκέξ και σκασμός!

Τίποτ' άλλο δεν ξέρετε απ' το κοάξ σας.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Και βέβαια ω πολύξερε!

Οι Μούσες οι γλυκόλαλες εμένα μ' αγαπούν

κι ο Πάνας ο τραγόποδος ο που παίζει την καλαμοφλογέρα

κι ο Φοίβος ο λυράρης εμένα μ' αγαπάει,

που εγώ του τρέφω τα καλάμια

για τη λύρα, μες στη λίμνη.

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φουσκάλιασαν τα χέρια μου

κι ο πισινός μου έχει ιδρώσει

και από το σκύψιμο πιάστηκα.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάψε βρε τραγουδοφάρα!

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Πιο δυνατά θ' αρχίσουμε
κι από τότε που με ήλιο
απ' τα νεροκάλαμα πεταγόμασταν πιο έξω
κι αρχινούσαμε τραγούδι ανεβοκατεβαίνοντας
όλες τις οκτάβες
ή του Δία τη βροχάρα αποφεύγοντας
και πέφτοντας στη λίμνη μέσα πλατς
τραγουδούσαμε πλατς πλουτς
με μεγάλους παφλασμούς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ
Κάνω ό,τι ακούω.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Άσχημα την πάθαμε

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα την πάθαινα χειρότερα
αν σφιγγόμουν πιο πολύ.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν με μέλει. Σκούζετε.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Θα σκούζουμε θα σκούζουμε
όσο αντέχει ο λάρυγγας όλη τη μέρα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ
Στους βρόντους σας ξεπέρασα.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Αμ δεν μας ξεπερνάς!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ούτε σεις με ξεπερνάτε.
Θα φωνάζω όσο θέλω, αν πρέπει και όλη την ημέρα

Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ
μέχρι να σας ξεπεράσω όλους
Βρεκεκέξ κοάξ κοάξ

ΧΑΡΩΝ

Σταμάτα πια, σταμάτα
Βάστα κουπί ν' αράξεις και πλήρωσε και βγες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάρε τον οβολό

Ο Εανθίας, που είναι ο Εανθίας; Εανθίαα!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Εδώ. Εδώ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έλα εδώ.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Χαίρε αφέντη!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τι γίνεται εδώ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Σκοτάδι και λάσπη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Είδες πουθενά εδώ τους πατροκτόνους
και τους επίορκους που μας έλεγε εκείνος;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Εσύ δεν τους είδες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα τον Ποσειδώνα! Τους είδα και τους βλέπω!

Τι θα κάνουμε τώρα;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καλύτερα είναι να προχωρήσουμε

Εδώ ο τόπος είναι τα θηρία, όπως μας έλεγε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αχ να το πληρώσει.

Να με φοβίσει ήθελε για να καμαρώνει ο ζηλιάρης

επειδή ξέρει την παλικάριά μου.

Δεν υπάρχει άλλος τόσο φαντασμένος σαν τον Ηρακλή.

Κάνω όμως την ευχή να τύχω κάτι δύσκολο

αντάξια του ταξιδιού μου να ανδραγαθήσω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα το Δία! Αχ! Άκουσα κάτι σαν τρίξιμο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Που; Που είναι;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πίσω σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Για έλα πίσω μου.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τώρα ακούγεται από μπροστά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έλα μπροστά μου τώρα...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Α! μα το Δία, βλέπω θεριό μεγάλο!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τι θεριό;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τρομερό! Χίλιες μορφές αλλάζει!

Βόδι γίνεται, μουλάρι, κοπέλα πανέμορφη!.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Που είναι; Πες να πάω προς αυτήν.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δεν είναι γυναίκα πια! Τώρα είναι σκύλα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Λάμια άρα είναι.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Το πρόσωπό της είναι όλο μια φωτιά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και μπρούτζινο το πόδι;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Το ένα, μα τον Ποσειδώνα! Το άλλο είναι ίδιο με
γαϊδουριού.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α πα πα! Από πού να φύγω;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι εγώ;

*(Ο Διόνυσος απευθύνεται σε έναν ιερέα που κάθεται στην
πρώτη σειρά)*

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Παπά μου, παπά μου! Πες πως είμαστε και τα πίνουμε μαζί.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μεγαλοδύναμε Ηρακλή, χανόμαστε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μη φωνάζεις έτσι άνθρωπέ μου! Μήτε και ψιθυριστά μη λες
αυτό το όνομα!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Διόνυσε λοιπόν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτό είναι χειρότερο απ' το πρώτο! Έλα τράβα ίσια.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Εδώ, εδώ αφέντη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τι είναι εδώ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κουράγιο. Όλα καλά.

Και μπορούμε να πούμε σαν τον Ηγέλοχο

"στα κύματα επάνω βλέπω πάλι γαλήν"

Έφυγε ο κίνδυνος".

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ορκίσου.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα το Δία!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ξαναορκίσου.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα το Δία.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ορκίσου.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μα το Δία.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αλίμονο, ο δύστυχος...

Μου πάγωσε το αίμα που την είδα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι απ' το φόβο του για σένα κατακοκκίνησε το ρούχο σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αχ! Από πού ήρθαν και ξέσπασαν πάνω μου τα δεινά;

Ποιος θεός να πω θέλει το χαμό μου;

ΕΑΝΘΙΑΣ

"Ο Αιθέρας, του Δία η καμαρούλα" ή

"το πόδι του Χρόνου".

(Ακούγεται ήχος αυλών)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εανθία!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τι είναι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν άκουσες;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ήχος αυλών!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Βέβαια! Και κάπνα μυστηριακή δαδιών! Ο άνεμος τη φέρνει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σιωπή τώρα ν' ακούσουμε.

(Ακούγεται και έρχεται ο Χορός των Μυημένων)

ΧΟΡΟΣ

Τακχε ω Τακχε

Τακχε ω Τακχε!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Να αφέντη! Να ο ήχος! Παίζουν οι μυημένοι!

Αυτοί που έλεγε αυτός! Δοξολογούν τον Τακχο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι εγώ έτσι θαρρώ ! Ήσυχα τώρα. Ήσυχα λοιπόν να καταλάβουμε.

ΧΟΡΟΣ

Τακχε, ω Πολυτίμητε του ναού σου εδώ,

Τακχε Τακχε.

Έλα να χορέψεις σ' αυτό το λιβάδι με όσιους φίλους καλούς

τα πολυκάρπια τινάζοντας στο κεφάλι πυκνά,

με στέφανα μύρτων και χτυπώντας γερά τα οργιάζοντα πόδια

και χάρη ολόγιομα,
σέρνε τον αγνό και ιερό σου χορό για τους ένθεους μύστες.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ω σεβαστή πολυτίμητη κόρη της Δήμητρας
Με λίγωσε τσίκνα γουρουνίσια στη σούβλα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Λοιπόν δεν πας να αρπάξεις κανένα αντεράκι;

(Μπαίνει σιγά σιγά ο Χορός στη σκηνή)

ΧΟΡΟΣ

Φλόγες στα χέρια τινάζοντας έρχεται

Τακχε Τακχε

το ολόλαμπρο άστρο της νυχτερινής γιορτής!

Λάμπουν τα λιβάδια στο φως

Πηδούν οι γέροντες σαν νιοί

Αποτινάζουν τα γεράματα

τις λύπες τους τις μακρινές και χρόνιες

με της γιορτής τη χάρη.

Κι εσύ με τη λαμπάδα φέγγοντας

πρόβαλε κι οδήγα τη νιότη τη χορευταρού

να πιάσει - σύρει το χορό

στα ανθηρά λιβάδια.

Να σκάσει να φύγει απ' το Χορό μας ο άσχετος
και όποιος δεν έχει το νου καθαρό
ή όποιος τα όργια των Μουσών δεν τα ξέρει
και στη γιορτή τους δεν χόρεψε
μηδέ στου Κρατίνου μπήκε το μεθυσμένο λόγο
ή τα αθυρόστομα τα άκαιρα χαίρεται
η στάση εχθρών δεν καταστέλλει
και δυστροπεί, συνδουλίζει τα μίσση για κέρδος
ή στις πατρίδας τα δεινά χρηματίζεται
και παραδίνει τα φρούρια ή τα καράβια
ή κομπιναδόρος εξαφανίζει φορτώματα
ή κρυφοδίνει στους εχθρούς ευκαιρίες
και τους στέλνει κρυφά ρούχα και τρόφιμα
ή τους βωμούς της Εκάτης, στο δρόμο βρωμίζει,
ή τις αμοιβές των ποιητών ροκανίζει
επειδή του τα έψαλαν.

Τούτους και μια και ξανά και τρεις το κηρύττω
απ' τους χορούς των Μυστηρίων μακριά.

Και σεις το τραγούδι αρχίστε, μην παύετε
και τους χορούς τους ολονύκτιους
στη γιορτή μας που πρέπει.

Τώρα εμπρός, όλοι με κέφι
στις άπλες τις λουλουδιαστές
των λιβαδιών χορεύοντας, γελώντας
να παίζουμε και να αστελευόμαστε

και να φάμε καλά.

Έλα τώρα στο χορό με γλυκόηχο τραγούδι

και δόξασε την Αθηνά που τη χώρα μας

σώζει κάθε δύσκολη στιγμή

και σε πείσμα κυβερνώντων.

Έλα τώρα με άλλο τραγούδι τη θεά την καρποδότρα τιμήστε,

τη Δήμητρα, με δυνατές φωνές.

Των ιερών Μυστηρίων Δήμητρα

Δέσποινα έλα και βοήθα

και τους Μύστες σου σώζε -

κι εγώ να βαστώ ολοήμερα

γιορτή και τραγούδι.

Και αστεία να πω και ωραία και πολλά και σπουδαία

και της γιορτής σου αντάξια -

κι αφού παίξω και κάνω διάφορα

να κερδίσω βραβεία.

Έλα Έλα

Τον ωραίο θεό με τραγούδια καλέστε

να 'ρθει, το Διόνυσο, συντροφιά των οργίων.

Τακχε πολυτίμητε, το γλυκό της Βακχείας

που βρήκες αλάλαγμα, έλα ακολούθα

για τιμή της θεάς

και δείξε πως μένεις σε όλα ακούραστος πάντα.

Τακχε χορευταρά, συμπρόπεμπέ με, έλα.

Συ με κάνεις να ξεσκίζω γελώντας

τα σανδάλια μου – κι αυτά τα παλιοκούρελα
και χωρίς ζημιά μεγάλη
βρήκες τρόπο να χορεύω, να παίζω και να γελώ.

Τακχε χορευταρά, συμπρόπεμπέ με, έλα.

Και λοξοκοίταξα τώρα
Κι όμορφη αντίκρυσσά παιδούλα
χοροπηδηχτούλα
σκίστηκε ο χιτώνας της
και φάνηκε το κορμάκι της.

Τακχε χορευταρά, συμπρόπεμπέ με, έλα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και μένανε μ' αρέσει μαζί σου ν' ακολουθώ –
και μαζί της θέλω συνέχεια να χορεύω αχ και να παίζω...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι εγώ ακριβώς το ίδιο.

ΧΟΡΟΣ

Είσαστε τώρα όλοι έτοιμοι για πλάκα στον Αρχέδημο!

Χρόνια πολιτεύεται κι ακόμα δεν τα κατάφερε.

Τώρα μπλα μπλα και σπιουνιές
στου πάνω κόσμου τους νεκρούς
και είναι πρώτος στη βρωμιά και στο κακό τους.

Και του Κλεισθένη ο γιος, ακούω,

στον φίλου του τον τάφο σπαράζει
και κλαίει και διπλώνεται
χτυπά το στήθος του και καλεί
τον εραστή που κείται στο χώμα!
Και λεν για τούτον τον Καλλία του Ιπποβίνου
φορώντας λεοντή ναυμαχούσε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μπορείτε να μας πείτε
που μένει εδώ ο Πλούτωνας;
Τώρα μόλις φτάσαμε. Δεν ξέρουμε τα μέρη.

ΧΟΡΟΣ

Ούτε δυο βήματα μην πας
και μην ξαναρωτάς.
Τσια στην πόρτα του μπροστά είσαι σταματημένος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έλα παιδί, ξαναφορτώσου.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Αχ θεέ μου τι' ναι τούτο;
Πέρα δώθε πέρα δώθε, όπως στον Ισθμό!

ΧΟΡΟΣ

Τώρα προχωρείτε
στο περιβόλι της θεάς, στων λουλουδιών το άλσος
παίξτε και χορέψτε τη θεοφίλητη γιορτή.
Εγώ με τα κορίτσια θα 'μαι και τις γυναίκες.
και θα βαστάω το ιερό κερί καθώς θα οργιάζουν.
Πάμε στα λιβάδια με τα εύσμα λουλούδια
γλυκά ομορφοπαίζοντας χορεύοντας με χάρη
το χορό μας που τον σέρνουν οι τρισμακάριες οι Μοίρες.
Μόνο για μας χαρούμενα ήλιος και φεγγάρι λάμπουν,
για μας τους μνημένους που μ' ευσέβεια φερόμαστε
και στους φίλους και στους ξένους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Την πόρτα πώς να τη χτυπήσω; Πως τη χτυπούν εδώ τάχα οι
ντόπιοι;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μη χάνεις χρόνο. Όρμα της. Δείξε πως είσαι ο Ηρακλής!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αγόρι, ε αγόρι! Άνοιξε.

(Ο Διόνυσος χτυπάει την πόρτα. Βγαίνει ο Αιακός)

ΑΙΑΚΟΣ

Ποιος είναι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο Ηρακλής ο δυνατός!

ΑΙΑΚΟΣ

Βρε σιχαμένες και αδιάντροπε και αδίσταχτε βρε!

Βρε μιανέ, τρισμίαν, τρισμαρότατε!

Που τον Κέρβερο, το σκύλο μας,

το φύλακα που φύλαγα

τον έπιασες απ' το λαιμό, τον πήρες

και μαζί του το 'σκασες!

Τώρα όμως πιάστηκες!

Της Στύγας σε κρατάει η πέτρα η μαυρόκαρδη

του Αχέροντα ο βράχος ο αιμοσταγής

και τα σκυλιά του Κωκυτού που γυροφέρνουν

και η Έχιδνα το τέρας με τα εκατό κεφάλια,

αχ τα συκώτια να σου φάει

τα πνευμόνια σου η Σμέρνα

κι οι Γοργόνες να σου σκίσουν τα νεφρά και τα άντερα.

Τροχάδην πάω πάνω να τις φέρω.

(Ο Διόνυσος μαζεύεται, σκύβει και κάθεται)

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τι έκανες βρε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τρόμαξα πολύ. Επικαλέσου το θεό!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Σήκω βρε ξεδιάντροπε. Γρήγορα σήκω.

Σήκω πριν μας δει και ξένος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αχ λιποθυμώ! Έλα.

Βάλε μου πετσέτα βρεγμένη στην καρδιά!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Να. Παρ' την και βάλτην πάνω σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Που είναι; Φερ' την.

*(Ο Διόνυσος την παίρνει και με τρόπο σιγά σιγά
σκουπίζεται από πίσω)*

ΞΑΝΘΙΑΣ

Θεοί μου! Εκεί είναι η καρδιά σου βρε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γλίστρησε απ' το φόβο της κι έφτασε εδώ!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Α δειλέ πιο πολύ απ' όλους!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εγώ; Πως δειλός, αφού σου ζήτησα πετσέτα; Έτσι κάνει ο δειλός;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αλλά πως κάνει;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα βρώμιζε. Εγώ όμως σηκώθηκα, και καθαρίστηκα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πω πω ανδρεία, μα τον Ποσειδώνα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Και βέβαια ανδρεία!

Εσύ δεν τα φοβήθηκες το βρόντο και τις απειλές;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ούτε που με νοιάξανε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άντε τότε εσύ που είσαι και αντρείος

άντε γίνει εσύ εγώ - και φόρα και τη λεοντή
και βάστα και το ρόπαλο που είσαι άφοβος
κι εγώ θα γίνω εσύ και θα σου κουβαλάω το βάρος.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Έλα φερ' τα γρήγορα. Ας σου κάνω τη χάρη.
Πω πω! Κοίτα τον Ηρακλοξανθία δειλός αν θα 'ναι κι όμοιός
σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα το Δία, ολόιδιος Μελήτης μαστιγίας!
Φερ' το φόρτωμά σου τώρα να το φορτωθώ.

*(Αλλάζουν αμοιβαία τα ρούχα τους. Ανοίγει η πόρτα,
βγαίνει μια θεράπαινα - βλέπει τον "Ηρακλή")*

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

Φίλτατε Ηρακλή μου ήρθες; Έλα μέσα. Έλα.
Η Περσεφόνη μόλις έμαθε αμέσως έψησε ψωμί
κι έβαλε αμέσως στη φωτιά τρία καζάνια φάβα
και βόδι ένα ολόκληρο σου το έψησε στη θράκα
και πίτες και γλυκίσματα. Πέρασε μέσα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ωραία, ωραία! Μπράβο της.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

Μα τον Απόλλωνα, δεν θα δεχτώ να φύγεις
αφού για σένα τα χηνόπουλα βράζουνε στη χύτρα
κι ετοίμασε κρασί μαύρο γλυκό, γλυκύτατο και σου έψησε
στραγάλια.

Πέρασε μέσα. Έλα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Εντάξει τώρα άσε με.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

Τι άσε με και τέτοια λες!
Πώς να σ' αφήσω που για σένα περιμένει μέσα έτοιμη
πανέμορφη αυλητρίδα και δυο ή τρεις χορεύτριες;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τι; Αυλητρίδες και χορεύτριες;

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

Ζουμερές και τρυφερές. Έλα όμως μπες.
Ο μάγειρας τα έβγαλε τα ψάρια απ' τη σκάρα και το τραπέζι
περιμένει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πήγαινε τότε κι έρχομαι.
Και πρώτα στις χορεύτριες πες ότι μπαίνω

Ε, συ αγόρι. Σήκωσε το μπογαλάκι κι ακολούθα με.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στάσου βρε συ. Το πήρες σοβαρά τ' αστείο πως σ' έκανα
Ηρακλή; Α!

Άσε τα λόγια τα πολλά και πιάσε το μπογαλάκι.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τι; Θα μου πάρεις ό,τι μου έδωσες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σου το πήρα κιόλας. Βγάλε και το δερμάτινο.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θεοί! Σας παίρνω μάρτυρες!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιους θεούς βρε σκλάβε και ανόητε! Περνιέσαι της
Αλκμήνης γιος;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Εντάξει εντάξει κράτα τα. Ο θεός είναι μεγάλος, θα με
χρειαστείς.

ΧΟΡΟΣ

Αυτό είναι για άντρα με γνώση και με σύνεση
και πολυταξιδεμένο, να τα γυρνάει πάντοτε

στην μεριά την καλή
κι όχι σαν ζωγραφιάς μορφή όλο στην ίδια στάση.
Το να αλλάξεις στάση πάντοτε και όλο προς το εύκολο
αυτό είναι ρεαλισμός αυτό είναι χαρακτήρας σαν του
Θηραμένη!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ε, μα, γελοίος θα ήμουν αν ο Ξανθίας, ο δούλος
επάνω σε φλοκάτη ξάπλωνε με τη χορεύτρια
κι εγώ να χαζολόγαγα κι αυτός βλέποντάς με
να μου έριχνε σφαλιάρα στο πρόσωπο.

*(Βγαίνει μια ταβερνιάρισσα , βλέπει τον "Ηρακλή" και
βάζει τις φωνές)*

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΙΣΣΑ

Πλαθάνη! Πλαθάνη! Έλα έξω, βγες!
Να τος ο πανούργος που χώθηκε στο μαγερειό
τότε και μας έφαγε μια φουρνιά ψωμιά!

ΠΛΑΘΑΝΗ

Ναι, μα το Δία! Ίδιος! Ναι.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ωχ πλησιάζει το κακό.

TABERNIARISΣA

Και είκοσι μερίδες κρέας κατσαρόλας χίλιες δραχμές η
καθεμιά.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κάποιος θα τις πληρώσει.

TABERNIARISΣA

Και μια πλεξούδα σκόρδα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φλυαρείς κυρά μου, φλυαρείς... Δεν καταλαβαίνεις τι λες.

TABERNIARISΣA

Φόρεσες τα τσόκαρα και δεν θα σ' αναγνώριζα; Έτσι
νόμισες;

Και δεν είπα κουβέντα για τα παστά που έφαγες.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Ούτε και για τ' ανθοτύρι. Με τα καλάθια το κατέβαζες.

TABERNIARISΣA

Κι έπειτα που είπα "πλήρωσέ με" τότε αγρίεψες.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Συνήθειά του αυτή. Τα ίδια όλο κάνει παντού!

TABEPNIAPISSA

Και τράβηξε σπαθί ολόιδιος τρελός!

ΠΛΑΘΑΝΗ

Μα το Δία, το 'κανε!

TABEPNIAPISSA

Κι όταν απ' το φόβο μας πηδήξαμε στο πατάρι
αυτός τις ψάθες άρπαξε... κι εξαφανίστηκε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι αυτό παλιά συνήθειά του.

TABEPNIAPISSA

Μα κάτι έπρεπε να κάνουμε. Στον Κλέωνα να πούμε, τον
προστάτη μας.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Και στον Υπέρβολο αν τον βρεις. Να του δώσει σκαμπίλι.

TABEPNIAPISSA

Α, βρωμιάρη αχόρταγε!

Α να σου 'ριχνα κοτρώνα να σου έσπαζα τα δόντια, που το
έφαγαν το βιός μου.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Κι εγώ αχ να σε κρέμαγα στο βάραθρο κακούργε!

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΙΣΣΑ

Κι εγώ με το σουγιά να σου κόψω το λαρύγγι.

Όλον τον πατσά μου περιδρόμιασες.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Στον Κλέωνα όμως τώρα. Σήμερα θα δικάστεις θα τα πεις όλα.

(Η Ταβερνιάρισσα και η Πλαθάνη μπαίνουν μέσα)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κακό χαμό να έχω αν δεν αγαπώ τον Ξανθία.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ξέρω ξέρω που το πας. Ηρακλής δεν γίνομαι. Σταμάτα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μη μου μιλάς έτσι Ξανθουδάκι μου!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δούλος και θνητός... πώς να γίνω γιος της Αλκμήνης;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ξέρω ότι θύμωσες και δίκαιος ο θυμός σου

Και να με δείρεις δεν θ' αντέλεγα.

Αν όμως στο εξής το ξανακάνω να ξεριζωθώ κακήν κακώς

κι εγώ και τα παιδιά μου επίσης κι η γυναίκα μου

κι ο τσιμπλιάρης ο Αρχέδημος.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τον δέχομαι τον όρκο σου, γι' αυτό αλλάζω.

(Αλλάζουν πάλι τα ρούχα τους, για τρίτη φορά)

ΧΟΡΟΣ

Δουλειά σου τώρα, τράβα,

αφού τα ξαναπήρες τα πρωτινά τα εξαρτήματα,

τρομέρεψε και την καρδιά κι αγρίεψε το βλέμμα σου

να μοιάζεις το θεό καλά – αυτόν που παριστάνεις.

Κι αν σε πιάνουν να χαζεύεις ή να δείχνεις αδύναμος,

άντε πάλι, πρέπει να βάζεις τα πράγματά σου στον ώμο και
να φεύγεις.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δεν τα λέτε άδικα κι εγώ σκεφτόμουν τα ίδια ακριβώς.

Αυτός, λοιπόν, το ξέρω, αν είναι για συμφέρον του πάλι θα
τα ζητήσει,

όμως εγώ θα δείξω την καρδιά μου δυνατή και τρομερό το
μάτι μου.

Και ώρα, είναι, όπως φαίνεται. Ακούγονται φωνές.

(Βγαίνει ο Αιακός. Και πίσω του τρεις ακόλουθοι)

ΑΙΑΚΟΣ

Πιάσε τον αυτόν το σκυλοκλέφτη, γρήγορα!

Να κριθεί να το πληρώσει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να το ήρθε το κακό!!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Άντε παραπέρα. Άφησέ με.

ΑΙΑΚΟΣ

Μπα; Προβάλλουμε κι αντίσταση;

Δίτυλα και Σκεβλύα και Παρδόκα Ελάτε. Εμπρός. Επάνω του.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α πα πα! Τι άνθρωπος! Τον έπιασαν να κλέβει... και χτυπάει
κιόλας!

ΑΙΑΚΟΣ

Τέρας μεγάλο! Α πα πα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μεγάλο και αχώνευτο.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αν ήρθα κι άλλοτε εδώ ή σου έκλεψα και μια τρίχα να
πεθάνω τώρα δα. Μα το Δία!

Και να δεις την αρχοντιά μου – ρώτα μου το δούλο αυτόν
και ανάκρινέ τον

κι αν σου πει πως έκλεψα πάρε μα και σκότωσέ με.

ΑΙΑΚΟΣ

Πώς να τον ανακρίνω;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Με όποιον τρόπο θέλεις.

Βαλ' τον στον τροχό, κρέμασέ τον, δέσ' τον

καν' του φάλαγγα στα πόδια κοπάνισέ τον, γδαρ' τον,
στρίψε τον

βαλ' του ξίδι στα ρουθούνια, κτίσε τον σε τουβλότοιχο,

καν' του όλα όσα θέλεις.

Μόνο με πρασόφυλλο όμως μη βαράς.

ΑΙΑΚΟΣ

Σωστά τα λες και δίκαια. Και βάζω την εγγύηση εάν στον
σακατέψω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Όχι, δεν χρειάζεται. Παρ' τον πέρα ελεύθερα.

ΑΙΑΚΟΣ

Εδώ μπροστά σου να τα πει.

Κάτω τα συμπράγκαλα και αλίμονο στους ψεύτες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ειδοποιώ. Όχι βασάνισμα. Είμαι θεός. Όποιος το κάνει θα πληρώσει.

ΑΙΑΚΟΣ

Θεός; Τι θεός;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θεός είμαι. Του Δία ο γιος ο Διόνυσος. Αυτός είναι ο δούλος μου.

ΑΙΑΚΟΣ

Τ' ακούς;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Βέβαια τ' ακούω. Διπλά να του τα κάνετε. Θεός αν είναι δεν θα νιώσει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι εσύ που λες ότι είσαι θεός να μην τις φας κι εσύ το ίδιο;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Σωστά λοιπόν. Βάρα μας.

Κι όποιος κλάψει πρώτος ή παραπονεθεί αυτός δεν είναι για θεός.

ΑΙΑΚΟΣ

Α! Σωστός άντρας είσαι!

Προχωρείς ολόισια προς το δίκαιο. Ξεντυθείτε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πως θα μας ανακρίνεις δίκαια;

ΑΙΑΚΟΣ

Εύκολο είναι. Θα βαράω μια και μια.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Σωστό.

ΑΙΑΚΟΣ

Ναι.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Εντάξει. Χτύπα με και κοίτα αν μορφάσω.

(Ο Αιακός χτυπάει διαδοχικά τον Ξανθία και το Διόνυσο)

ΑΙΑΚΟΣ

Εντάξει. Να. Σε βάρεσα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ε, όχι. Δεν κατάλαβα.

ΑΙΑΚΟΣ

Έτσι μου φαίνεται. Τώρα και τούτον. Να.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άντε ντε! Πότε;

ΑΙΑΚΟΣ

Σε βάρεσα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ούτε γαργάλισμα δεν κατάλαβα. Γιατί;

ΑΙΑΚΟΣ

Δεν ξέρω. Πάλι ξανά στον πρώτο. Να.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δεν θα χτυπήσεις; Άντε. Α πα πα πα!

ΑΙΑΚΟΣ

Τι πα πα πα; Σε πόνεσε;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Όχι, μα το Δία. Σκέφτηκα πότε είναι το πανηγύρι του
Ηρακλή.

ΑΙΑΚΟΣ

Ευσεβής αυτός ο άνθρωπος! Στον άλλο πάλι. Άντε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ωι ωι!

ΑΙΑΚΟΣ

Τι γίνεται;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βλέπω θολά!

ΑΙΑΚΟΣ

Δάκρυσες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μου μύρισαν κρεμμύδια.

ΑΙΑΚΟΣ

Το ξύλο δεν σε ένοιαξε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιο ξύλο;

ΑΙΑΚΟΣ

Α! Στον πρώτο πάλι πρέπει! Να! Να!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αχ ωχ!

ΑΙΑΚΟΣ

Σε έτσουξε;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Αγκάθι πάτησα. Το βγάζεις;

ΑΙΑΚΟΣ

Βρε θεέ μου, τι 'ναι τούτο; Άντε στον άλλον πάλι. Να.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Απόλλωνα θεέ της Δήλου και Δελφών!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πόνεσε. Τον άκουσες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τι να πονέσω; Γιατί;
Στίχο του Ιππώνακτα θυμήθηκα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δεν γίνεται έτσι... Στα πλευρά κοπάνα τον...

ΑΙΑΚΟΣ

Έτσι πρέπει μα τον Δία. Πρόβαλε την κοιλιά σου. Να!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποσειδώνα μου...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κάποιος παραπόνεσε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

... βασιλιά στις θάλασσας τα βάθη και στου Αιγαίου τα
ακρογιάλια...

ΑΙΑΚΟΣ

Α, μα τη Δήμητρα... ποιος απ' τους δυο είναι θεός δεν
καταλαβαίνω.

Ελάτε όμως, ελάτε μέσα, το αφεντικό και η Περσεφόνη θα το
πουν

αφού είναι θεοί οι δυο τους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σωστό αυτό. Έπρεπε να το σκεφτείς πριν μας ξυλοφορτώσεις.

(Ο Αιακός παίρνει μέσα το Διόνυσο και τον Εανθία)

ΧΟΡΟΣ

Μούσα ευλόγα το Χορό, το τραγούδι μας κάνε να τέρψει
και να δεις μπροστά σου πλήθος και ανάμεσα σοφούς
πιο ζηλωτές κι απ' τον Κλέωνα, που στα χείλη του τσιρίζει
χελιδόνι θρακικό

στο βάρβαρο διπρόσωπό του στόμα καθισμένο
κι αηδονίσιο μοιρολόι κατάπικρο θρηνεί
αφού στο μέτρημα των ψήφων θα βρεθεί χαμένος.

Δίκαιο είναι ο ιερός μας Χορός στα χρηστά
να προπέμπει και πάντα να λέει τα έντιμα.

Πρώτα λοιπόν στους πολίτες ισότητα λέμε και ελεύθερος βίος

και όποιους ξεγέλασαν τα κόλπα του Φρύνιχου

να τους δώσουμε τώρα ευκαιρίες να πουν
τα στραβά που έχουν κάνει και άφεση να έχουν.

Και δεύτερο, λέω, δίχως δικαίωμα κανέννας πολίτης.

Ντροπή να γίνουν από σκλάβοι αφέντες σαν τους Πλαταιείς

όσοι ναυμάχησαν μια μέρα, το ξέρετε,

- και δεν κατακρίνω, ίσα ίσα σας παινεύω -

- το μόνο έργο προκοπής που κάνατε -

μα πρέπει κι αυτούς, που μαζί κι οι πατέρες τους

μαζί σας πολέμησαν και αίμα σας έχουν,

να παραδείτε το λάθος τους αφού το ζητούνε.

Μια φορά έφταιξαν.

Αφήστε λοιπόν την οργή σας, ω σοφότατοι,
ας τους κάνουμε όλους συγγενείς μας με θέληση
και πολίτη ισόνομο τον πολίτη που πάει
μαζί μας στον πόλεμο.

Φουσκωμένοι αν δείξουμε σ' αυτό κι ακατάδεχτοι
τώρα που η πόλη μας στα κύματα έρμαιη,
ύστερα, σίγουρα, θα μας κρίνουν για άμυαλους.

Αν μπορώ απ' τη ζωή κι απ' τον τρόπο να κρίνω ποιος θα
την πάθει,

τότε, σε λίγο, τούτη η ενοχλητική μαϊμού, ο μικρός
Κλειγένης,

ο λούστρος ο παμπόνηρος, απ' όλους πιο πάνω,
που το σαπούνι νοθεύει με αλισίβα και λάσπη,
θα συρθεί στον αγύριστο και το ξέρει, γι' αυτό
τον πόλεμο θέλει και μαγκούρα βαστά μη ριχτεί
μεθυσμένος κανείς και του πάρει τα ρούχα.

Πολλές φορές η πόλη μας έπαθε τα ίδια με τους καλούς της
πολίτες,

ό,τι έχει πάθει και με τα παλιά νομίσματα σε σχέση με τα
νέα.

Τα παλιά και γνήσια και γνωστά και τιμημένα
και ολοκάθαρα κομμένα ηχούν κουδουνιστά
και σ' όλους έχουν πέραση, Έλληνες και ξένους,
μα εμείς τα αποφεύγουμε, ζητάμε τα μπρούτζινα

τα κομμένα προχτές, πεταχτά και πρόχειρα.

Έτσι με τους πολίτες

όσους από γενιά, γνωστικούς και καλούς και δίκαιους
ξέρουμε

μεγαλωμένους στ' αθλήματα και στα καλά βιβλία,

αυτούς αποφεύγουμε και τιμούμε τους κίβδηλους

τους ξένους και φτωχούς και νεοφερμένους

και άθλιους απ' άθλιους,

που ούτε καν χαμάληδες τους θέλαμε πιο πριν.

Και τώρα, πάλι, ανόητοι, αλλάξτε τα φορέματα

βάλτε μπροστά σας τους χρηστούς

που αν τυχει και πετύχουν θα είναι αναμενόμενο

κι αν πάθετε κακό θα λεν για σας οι γνωστικοί

"με το γερό σκοινί το κρέμασμα".

(Βγαίνουν ο Αιακός με τον Εανθία και συζητούν σαν φίλοι)

ΑΙΑΚΟΣ

Μα το Δία το Σωτήρα, τ' αφεντικό σου είναι από τζάκι.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Βέβαια από τζάκι. Μόνο κρασί και πήδημα.

ΑΙΑΚΟΣ

Ἐλεγες εἶσαι ἀφέντης, δούλος ὅμως φάνηκες, καὶ δὲν σε
έδιωξε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Θα μετάνιωνε ἀν με έδιωχνε.

ΑΙΑΚΟΣ

Αὐτό που λες "μετάνιωνε" κάμωμα δούλου εἶναι. Κι ἐγώ μετὰ
χαράς το λέω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ποιο; Πες μου νὰ χαρεῖς.

ΑΙΑΚΟΣ

Όταν καταριέμαι τὸν ἀφέντη μου στα κρυφά νιώθω ἐπόπτης
στα Μυστήρια!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι ὅταν σ' τις βρέχουν καὶ το σκας βρίζοντας;

ΑΙΑΚΟΣ

Κι αὐτό το χαίρομαι πολύ.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι ὅταν βάζεις σπιουνιές;

ΑΙΑΚΟΣ

Α, μα το Δία, δεν ξέρω τέτοια!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θεέ μου! Πως! Και όταν τεντώνεις το αυτί να ακούσεις τι
λεν τ' αφεντικά σου;

ΑΙΑΚΟΣ

Α! Αυτό με τρελαίνει και βάλε!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Κι όταν τα λες στη φόρα και τα καταγγέλλεις;

ΑΙΑΚΟΣ

Α, μα το Δία! Όταν το κάνω αυτό ζω ένα ωραίο όνειρο!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Φοίβε Απόλλωνα! Κόλλα το.

Έλα να σε φιλήσω και φίλα με κι εσύ
και πες, μα το Δία τον προστάτη μας...

(Ακούγονται από μέσα φωνές)

Α! Τι θόρυβοι και κρότοι μέσα και βρισιές;

ΑΙΑΚΟΣ

Είναι του Αισχύλου και του Ευριπίδη.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Πως;

ΑΙΑΚΟΣ

Καβγάς! Μεγάλος καβγάς γίνεται ανάμεσα στους νεκρούς.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Γιατί; Για ποιο λόγο;

ΑΙΑΚΟΣ

Γιατί υπάρχει νόμος εδώ ότι ο καλύτερος στα Γράμματα και
τις Τέχνες

- οι ομότεχνοί του τον εκλέγουν -

σιτίζεται στο Πρυτανείο δωρεάν και θρόνο του στήνουν
δίπλα στον Πλούτωνα...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καταλαβαίνω.

ΑΙΑΚΟΣ

Μέχρι να φτάσει άλλος πιο άξιος και τότε τη θέση του θα
την πάρει αυτός.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Και τον Αισχύλο τι τον τάραξε;

ΑΙΑΚΟΣ

Είχε το θρόνο της Τραγωδίας, ως ο καλύτερος ποιητής.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Και τώρα ποιος είναι;

ΑΙΑΚΟΣ

Όταν πια κατέβηκε ο Ευριπίδης
και άρχισε τις επιδείξεις στους πορτοφολάδες,
στους διαρρήκτες, λωποδύτες, πατροκτόνους
– και ήταν γεμάτος ο Άδης από τέτοιους –
και άκουγαν αυτοί τους στίχους του
ξετρελάθηκαν και τον νόμισαν σοφώτατο.
Κι αυτός περήφανος, κάθισε στο θρόνο που καθόταν ο
Αισχύλος.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Και δεν τον πετροβόλησαν;

ΑΙΑΚΟΣ

Όχι, μα το Δία! Απαιτούσαν να γίνουν εκλογές.
Με εκλογές να κρίνει ο κόσμος τον καλύτερο!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ο κόσμος των πανούργων;

ΑΙΑΚΟΣ

Με φωνές ως τα ουράνια!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Και του Αισχύλου οι θαυμαστές; Δεν υπήρχαν;

ΑΙΑΚΟΣ

Οι καλοί είναι παντού λίγοι. Έτσι κι εδώ...

ΞΑΝΘΙΑΣ

Και ο Πλούτωνας τι σχεδιάζει;

ΑΙΑΚΟΣ

Αγώνα ορίζει να δείξουν την τέχνη τους. Και να αποφασίσει.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι ο Σοφοκλής; Δεν τον ήθελε το θρόνο;

ΑΙΑΚΟΣ

Όχι, μα το Δία! Ο Σοφοκλής όταν κατέβηκε φίλησε τον Αισχύλο, του έσφιξε το χέρι

του προσυπέγραψε την κατοχή του θρόνου και τώρα είναι εφεδρικός

- όπως είπε ο Κλειδημίδης.

Κι αν νικήσει ο Αισχύλος δεν αλλάζει τίποτα,
αν όμως νικηθεί τότε θα αντιβγεί αυτός στον Ευριπίδη.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τώρα θα γίνει ο αγώνας;

ΑΙΑΚΟΣ

Σε λίγο, μα το Δία! Εδώ θα γίνει η μάχη. Με ζυγαριά θα τη μετρήσουμε την ποίηση.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μπα; Σαν τους μπακάληδες;

ΑΙΑΚΟΣ

Θα φέρουν και αλφάδια και υποδεκάμετρα και στερεά καλούπια...

ΕΑΝΘΙΑΣ

Γιατί; Τούβλα θα κάνουν;

ΑΙΑΚΟΣ

Και διαβήτες και μοιρογνωμόνια...

Ο Ευριπίδης λέει ότι όλες τις τραγωδίες θα τις ελέγξει λέξη λέξη!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Φαντάζομαι την στενοχώρια του Αισχύλου!

ΑΙΑΚΟΣ

Μισόσκυψε και λοξοκοίταξε ολόιδιος ταύρος!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ποιος θα είναι ο κριτής;

ΑΙΑΚΟΣ

Αυτό είναι το δύσκολο.

Δεν βρίσκονται σωστοί κριτές έλεγαν και οι δύο.

Ούτε και τους Αθηναίους τους συμπαθούσε ο Αισχύλος.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ίσως έβλεπε ανάμεσά τους πολλούς λωποδύτες.

ΑΙΑΚΟΣ

Και τους άλλους τους είχε ανίδεους από ποίηση.

Και έπειτα τ' ανάθεσαν το θέμα στον αφέντη σου που ξέρει
- λενε - από τραγωδία.

Ας μπούμε όμως μέσα. Όταν τ' αφεντικά μας βιάζονται σε
μας ξεσπούν.

(Ο Αιακός με τον Ξανθία μπαίνουν μέσα)

ΧΟΡΟΣ

Βαρύς θυμός στα σωθικά του προφητόβροντου

θα βράσει, σαν δει τον αντίτεχνο άγρια ν' ακονίζει τα
δόντια.

Τότε μανία φοβερή θα του στραβώσει τα μάτια.

Περικεφαλαίες οργές και χαίτες αλόγων θα σμίγουν

και κομποί αστεϊσμοί κομψότεχνης γλώσσας

θα αντιβγαίνουν στους πηγάσους στίχους

ποιητή εμπνευσμένου.

Η πλούσια χαίτη στο σβέρκο θα φρίξει περήφανη

θα αγριέψουν τα φρύδια, θα ριχτούν βρυχηθμοί

παχύγομφα λόγια και αποφθέγματα

θ' ανασαίνει το στόμα.

Κι απ' την άλλη, γλώσσα ξεψειρίστρα σχολαστική

γυαλισμένη λεξολόγα, ξεχαλίνωτη του φθόνου,

τις λέξεις μια μια θα λιανίζει, θα γδέρνει.

Θα πονέσουν τα πνευμόνια μας.

*(Βγαίνουν συζητώντας ο Διόνυσος με Αισχύλο και Ευριπίδη.
Λίγο πιο πέρα ο Πλούτωνας)*

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι. Όχι δεν παραιτούμαι, μη με πιέζεις. Είμαι πιο πάνω
στην τέχνη απ' αυτόν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αισχύλε, τι λες; Ακούς τι σου λέει;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πρώτα θα πάρει πόζα να πει. Θα τερατολογήσει όπως
τερατολογεί πάντα στις τραγωδίες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μην είσαι τόσο απόλυτος ευλογημένε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τον ξέρω καλά εγώ. Απ' έξω κι ανακατωτά τον έχω ψάξει!

Άνθρωπος αγριωπός, μεγάλος καυχησιάρης αχαλίνωτο το στόμα
του απύλωτο

πομποκομπολεξάρης ασυμμάζευτος.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Αλήθεια αγόρι της λαχανοκηποθεάς;

Έτσι λες για μένα φτηνοσαχλοσυλλέκτη, κουρελομόδιστρε και
μπαλωματοράφτη;

Θα τις πληρώσεις τις ανοησίες σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάψε Αισχύλε. "Μην εξάπτεις τα θερμόαιμα σπλάχνα σου".

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πρώτα θα τον ξεσκεπάσω θα τον δείξω.

Στραβούς και κουτσούς παριστάνει και καμαρώνει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τον αμνό! Τον αμνό παιδιά τον μαύρο. Φέρτε τον να
ξορκίσουμε

Θα ξεσπάσει τυφώνας!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Βρε συ που όλο μονότονο τραγούδι λες και τα έργα σου
είναι γάμοι αιμομιχτικοί!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κράτα πολυτίμητε Αισχύλε! Κρατήσου.

Κι εσύ καταφερτζή Ευριπίδη κρατήσου μακριά από το χαλάζι,
αν έχεις μυαλό,

μη σε χτυπήσει λέξη σαν κοιτρώνα απ' την οργή στο κεφάλι
σου

και στο σπάσει, και σου χύσει τον "Τήλεφο" έξω.

Κι εσύ Αισχύλε, όχι θυμούς. Ήρεμα να πεις και να
ακούσεις.

Μην καβγαδίζετε όπως φουρνάρισσες, της ποίησης άνθρωποι.

Κι εσύ Ευριπίδη σαν πουρνάρι αναμμένο τσιρίζεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έτοιμος είμαι, δεν κάνω πίσω.

Θα του δαγκώσω το διάλογο και μετά τα λυρικά μέρη

ή να πρωτοδαγκώσει αυτός αν το θέλει.

Ας δοκιμάσει, μα το Δία, με τον "Πηλέα" και τον "Αίολο"
και το "Μελέαγρο"

και με τον "Τήλεφο" ιδίως.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τι σκέφτεσαι Αισχύλε;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δεν να παραβγώ εδώ, άνισο είναι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιατί;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τα έργα μου δεν πέθαναν μαζί μου.

Τα δικά σου πέθαναν, όπως συνήθιζε να λέει, και έχουν
έρθει εδώ.

Αφού όμως έτσι σου φαίνεται σωστό, πρέπει ν' αντιβγώ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εμπρός, λιβάνι φέρτε, ανάψτε το, θέλω να ευχηθώ να κρίνω
τον αγώνα τους

με έμπνευση και γνώση. Και σεις τις Μούσες ανυμνήστε.

ΧΟΡΟΣ

Κόρες του Δία Μούσες αγνές μυαλά κοφτερά λεπτολόγα που
βλέπετε

γνωμολόγων ανδρών - όταν παλεύουν με αντιλογίες στρεβλές
και ζαβολιές και ορμές,

ελάτε να δείτε και ν' ακούσετε τη δύναμη μεγάλων στομάτων

να βγάζουν λόγια και λογάκια.

Ο αγώνας της σοφίας ο μεγάλος αρχίζει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να ευχηθείτε τώρα και σεις πριν αρχίσετε.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δήμητρα Θεά του Νου μου τροφοδότρα, κάνε με των Μυστηρίων
σου άξιο!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάρε κι εσύ Ευριπίδη Λιβάνι και πρόσφερε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Να λείπει. Αλλιώς είναι οι δικοί μου θεοί που σ' αυτούς
προσεύχομαι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δικοί σου είναι, καινούργιοι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βεβαιότατα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άντε λοιπόν, ευχήσου στους δικούς σου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αιθέρα τροφή μου και της Γλώσσας μου βάνα

και Σκέψη και Ρουθούνια της οσμής ιχνευτές!

Κάντε να ελέγξω γερά τους στίχους που θα αρχίσω να λέω.

ΧΟΡΟΣ

Και μεις λαχταρούμε από άντρες σοφούς να ακούσουμε
τι λόγια μαχαίρια στους αιθέρες ανοίγουν το δρόμο τους.

Η γλώσσα τους αγρίεψε αποκότιασε η καρδιά τους,

πεισματάρικα μυαλά!

Τώρα όλοι μας περιμένουμε άλλος να λέει τα έξυπνα
ομορφοφτιαγμένα

κι άλλος με σκληρά λόγια τα άσχημα στιχάκια του αντιπάλου
του

να ορμά και να σαρώνει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εμπρός τώρα αρχίστε τα

και να πείτε όμορφα χωρίς χυδαίες λέξεις

ούτε ν' ακούσω πράματα που θα έλεγαν και άλλοι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Για μένα, και για το πώς η ποίησή μου είναι

στο τέλος θα πω. Πρώτα θα τον φανερώσω

τι κατεργάρης ήταν και πλάνος

και τι και πως ξεγελούσε τους θεατές,

που πριν τους αποβλάκωσε με τα δικά του ο Φρύνιχος.

Πρώτα πρώτα τούτος, σου έδειχνε στην αρχή

έναν Αχιλλέα ή μια Νιόβη σκεπασμένους

σαν νεκρές προμετωπίδες και τους άφηνε βωβούς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Όχι κι έτσι Ευριπίδη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Και ο Χορός του ύστερα...

Τέσσερις αρμαθιές τραγούδια σου αράδιαζε
και οι σκεπασμένοι τσιμουδιά!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εμένα αυτό μου άρεσε.

Η βουβαμάρα τους με έτερπε πιο πολύ
απ' όσο οι φλυαρίες σήμερα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ήσουν χαζός γι' αυτό.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εγώ γι' αυτό. Αυτός όμως γιατί;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αγυρτεία σκέτη. Να περιμένει ο θεατής
πότε η Νιόβη θα πει τη συλλαβούλα της.
και τέλειωνε το έργο!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρε βρε τον πονηρό! Έτσι με κορόϊδεψε;

Τι αναστατώνεσαι και ξεφυσάς Αισχύλε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Επειδή τον ξεμπροστιάζω.

Με του Χορού τις φλυαρίες, το δράμα έφτανε στη μέση.

Και σου πέταγε μετά δώδεκα λεξάρες βοδινές

παχιές, γερές και σκοτεινές.

σαν σκιάχτρα τρομερά, άγνωστες στους θεατές.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ω τι λέει ο άσχετος!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σώπα Αισχύλε!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Και όλα ακαταλαβίστικά!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μην τρίζεις τα δόντια σου Αισχύλε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όλο ποτάμια ανέφερε ή τάφρους

ή σε ασπίδες πάνω γρυπαετούς χαλκόχυτους

και φράσεις σπαζοκεφαλίες, δύσκολα μονοπάτια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα τους θεούς, μια νύχτα ολόκληρη, κάποτε,
ξαγρύπνησα για βρω τι πουλί είναι ο ξανθός αλογοκόκορας!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Το ξυλόγλυπτο ακρόπρωρο των καραβιών βρε αγράμματε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α! Κι εγώ θαρρούσα είναι του Φιλόξενου ο Έρυξις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Και μετά έπρεπε να βάζει κόκορες στις τραγωδίες;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Εσύ βρε άθεε, σαν τι τάχα τους έβαζες;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ούτε αλογοκόκορες όπως εσύ, ούτε ελαφοκάτσικα
που ζωγραφίζουν οι Πέρσες στις κουρτίνες τους.

Εγώ καθώς την πήρα την τέχνη από σένα
πρησμένη και ξιπασμένη, με παχιές φράσεις,
τη λίγνεψα πρώτα, την αλάφρωσα,
με λόγια απλά της έβγαλα το πολύ βάρος,
και την τάισα χυλό με έξυπνα λόγια

στραγγισμένο από βιβλία
κι έπειτα τη μεγάλωσα με μονολόγους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ανακατεύοντας Κηφισοφώντα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Και ούτε φλυαρούσα στα χαζά ούτε τσαλαβουτούσα,
αλλά στον πρόλογο, με τάξη, το πρόσωπο που έβγαινε
έλεγε τη γενιά του.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλύτερα που έλεγε τη δική του, παρά τη δική σου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Και μετά τους πρώτους στίχους βουβός δεν έμενε κανένας
όλοι μιλούσαν κι έλεγαν κάτι, δούλοι και γυναίκες
κι ο αφέντης κι η κοπέλα κι η γριά.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Και με αυτά που έφτιαχνες, δεν ήσουν λες... για σκότωμα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιατί; Κρατούσα δημοκρατικές αναλογίες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άς το φίλε. Μη. Δεν είναι για καλό σου τέτοια ανάλυση.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τους δίδαξα εξάλλου πώς να μιλούν.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κι εγώ σου λέω ήταν καλύτερα να έσπαγες στα δυο
πριν προφτάσεις να διδάξεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Με λεπτούς κανόνες.

Και τα λόγια τους να τα μετρούν με πόντους
και να σκέφτονται, να βλέπουν,
να αγαπούν τους ελιγμούς και τα τεχνάσματα
και να υποψιάζονται και όλα να τα ψάχνουν.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κι εγώ αυτό λέω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Απλά πράγματα βάζοντας στα έργα μου -
που τα έχουμε και τα ξέρουμε, τα ζούμε, απ' αυτά
κρινόμουνα. Από γνώστες.

Και ούτε το ύφος φούσκωνα να τους θαμπώσω
ούτε τους κανάκευα με Κύκνους και με Μέμνονες

σαν άλογα με κρεμαστά κουδούνια.

Εξάλλου και τους μαθητές μας δες να καταλάβεις.

Αυτουνού οι μαθητές ο Φορμίσιος και ο Μεγαίνετος ο
γρουσούζης

σαλπιγγολογχογενιοφόροι και κουκουναρολυσγιστές,

δικοί μου ο Κλειτοφώντας κι ο Θηραμένης ο καλός.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο Θηραμένης; Πολύ σοφός κι ανίκητος. Σε όλα.

Όσο και να στριμωχτεί θα βγει άθικτος.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πάντως εγώ έτσι τους έμαθα βάζοντας στα έργα μου στοχασμό
και κρίση

και τώρα όλοι σκέπτονται και όλα τα προβλέπουν

και το σπίτι τους το ορίζουν πιο καλά απ' όσο πριν.

Τώρα εξετάζουν όλοι "πως είναι αυτό;"

"που είναι εκείνο;" "ποιος το πήρε αυτό;"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τώρα κάθε Αθηναίος ναι - μα τους θεούς -

μπαίνοντας στο σπίτι του ευθύς τους δούλους του προγκάει.

"Που είναι η κατσαρόλα βρε; Ποιος μου το έφαγε της ρέγγας
το κεφάλι που άφησα;

Την κούπα την περυσινή ποιος την έσπασε μωρέ;

Το χθεσινό το σκόρδο που είναι; Την ελίτσα ποιος τη
δάγκωσε;"

Ενώ ως τώρα ε, άπραγοι ήταν έχασκαν – σαν μωράκια
κάθονταν ήσυχα.

ΧΟΡΟΣ

"Τα βλέπεις αυτά ένδοξε Αχιλλέα;"

Έλα εσύ, απάντησε

κοίτα μόνο, προσοχή... μη σ' αρπάξει ο θυμός
και τα όρια περάσεις.

Βαριά σε κατηγόρησε.

Κοίτα ω γενναίε μη δώσεις χέρι στην οργή,
μάζεψε όμως τα πανιά και με το μαλακό.

και ύστερα σιγά κι αργά τέντωσέ τα κι άπλωσέ τα
όταν βρεις καλόν αγέρα και ούριο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ω! Εσύ που πρωτοπύργωσες μεγαλόπρεπο λόγο
και στόλισες το τραγικό τραγούδι με άκρατα!

Άνοιξε τη βρύση σου τώρα ελεύθερα!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Α, που να μην τον αντάμωνα! Να μη μ' ανακάτωνα

και πρέπει τώρα να τον σκίσω!

Για να μη λες ότι στριμώχνομαι,

πες μου, για ποιο λόγο πρέπει τους ποιητές να τους
θαυμάζουμε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Για το μυαλό και τη συμβουλευτική μας.

Ότι τον κάνουμε καλύτερο τον κόσμο.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κι αν αυτό δεν το έκανες...

Κι αν από καλούς τους μεταμόρφωνες σε άθλιους

τι πληρωμή οφείλεις βρε ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θάνατος του αξίζει, μην τον ρωτάς.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κοίτα λοιπόν τι ήταν όταν σ' τους παρέδωσα.

Γενναίοι ήταν αντρακλάδες, όχι χασομέρηδες.

Ούτε παπατζήδες, ούτε φοβιτσιάριδες σαν τους τωρινούς.

Ούτε καταφερτζήδες.

Πόλεμο όλοι έκαναν με δόρατα και λόγχες

και περικεφαλαίες φουντωτές

και κράνη και κνημίδες

και ψυχές μεγάλες και γερές σαν τις επταβόιδες ασπίδες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να το, πλακώνει το κακό, θα πέσει στο κεφάλι μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι έκανες κι έγιναν τόσο, που λες, γενναίοι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αισχύλε μη φουσκώνεις με θυμούς και περηφάνειες.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Έκανα δράμα όλο πόλεμο γεμάτο!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιο;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τους "Επτά επί Θήβας"!

Όποιος το είδε, πολέμαρχος λαχτάρησε να γίνει!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτό ήταν το κακό σου. Άρπα τη λοιπόν!

Έδειξες τους Θηβαίους γενναιότερους στον πόλεμο!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Στο χέρι σας ήταν να ασκηθείτε. Αλλά το ρίχνατε αλλού.

Και εξάλλου με τους "Πέρσες" σας δίδαξα να θέλετε πάντα
να νικάτε.

Το μεγαλύτερο κατόρθωμά μας δόξασα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Χάρηκα όταν έβαλες κλάμα για το Δαρείο
κι ο Χορός αμέσως χτύπαγε τα χέρια του και φώναζε αλί...
αλί...

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τέτοια έργα χρεωστούν οι ποιητές.
Και σκέψου τι ωφέλειες δώσαν οι καλύτεροι.
Ο Ορφέας τα Μυστήρια και την αποχή απ' το Φόνο
ο Μουσαίος τους Χρησμούς και τα Ξόρκια για αρρώστιες.
Ο Ησίοδος το λάτρεμα της γης και της σποράς και τα καλά
οργώματα
κι ο Όμηρος ο μέγας τιμή και δόξα κέρδισε που δίδαξε
παλικάριές και οπλισμούς.
Και όλα αυτά είναι σωστά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τον Παντακλή όμως τον άπραγο τίποτα δεν τον δίδαξε.
Προχιές για την παρέλαση κατέβασε το κράνος ως τα μάτια
κι ύστερα από πάνω ζητούσε και φτερά!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Έμαθε όμως άλλους πολλούς και παλικάρια.
Το Λάμαχο για παράδειγμα.
Από τον Όμηρο η τέχνη μου μάζεψε και έκανε
Πάτροκλους και Τεύκρους λεοντόκαρδους,
να ξεσηκώνεται ο καθένας το σάλπισμα ακούγοντας

και πόλεμο να θέλει και πρωτιά.

Ούτε Φαίδρες πόρνες έφτιαχνα ούτε Σθενέβοιες

ούτε παράστησα ποτέ γυναίκα ερωτευμένη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εμ βέβαια, έτσι άχαρος που ήσουν και δεν πήρες τίποτα από
την Αφροδίτη.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Καλύτερα έτσι.

Φτάνει η δική σου και των δικών σου ηρώων ο ερωτισμός
που σε διέλυσε το βάρος του.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α, Ευριπίδη, αυτό είναι σωστό.

Όλα όσα κορόιδευες, έπεσαν στο κεφάλι σου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βρε άθλιε άντρα, τι κακό έκαναν στην πόλη οι δικές μου
Σθενέβοιες;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τίμιες γυναίκες τιμίων ανδρών τις έκανες να πιουν φαρμάκι
από ντροπή

για τους Βελλερεφόντες, τα ομορφόπαιδα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δηλαδή από το νου μου την έβγαλα τη Φαίδρα;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Υπήρξε Φαίδρα βέβαια... μα το κακό ο ποιητής το αποκρύβει.

Δεν το παρασταίνει, ούτε το προβάλλει.

Στα παιδιά διδάσκουν οι δάσκαλοι,

στους ενήλικους οι ποιητές.

Τα διδακτικά πρέπει να λέμε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Διδακτικό είναι να ξεστομίζεις λέξεις

σαν Λυκαβητιούς και σαν τους Παρνασσούς;

Δεν έπρεπε να μιλάς σαν άνθρωπος;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Βρε κακομοίρη μου -

μεγάλη γνώμη ή ιδέα θέλει και έκφραση μεγάλη.

Τα λόγια των ημίθεων πρέπει να είναι μεγαλόπρεπα.

Εγώ σου έδειξα το σωστό, εσύ το χάλασες.

Αφού και τα ρούχα τους είναι πολύ σεμνότερα από τα δικά
μας.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι έκανα δηλαδή;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κουρέλια φόρεσες στους βασιλιάδες να φαίνονται για
λύπηση.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ε, και; Κακό έκανα μ' αυτό;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Έμαθαν οι πλούσιοι να μην θέλουν να κάνουν ευεργεσίες στο
έθνος

αλλά ντύνονται κουρέλια και κάνουν το φτωχό. Και
κλαίγονται.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναι μα τη Δήμητρα!

Φοράνε τα μάλλινα από πάνω και τα αρχοντικά από κάτω και
πάνε για ψαράκι!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τους έμαθες εξάλλου να είναι φαφλατάδες και αναιδείς.

Άδειασαν τα γυμναστήρια. Συνέχεια κάθονται.

Ακόμα και οι κωπηλάτες αντιλένε στους άρχοντες.

Όσο ζούσα όμως αυτά δεν τα ήξερα,

δεν απιστούσαν, αλλά έκαναν τη δουλειά τους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναι μα τον Απόλλωνα!

Έκαναν τη δουλειά τους και την έκαναν καλά.

Τώρα μόνο αντιλογία είναι και τσαλίμια στο κουπί
και το καράβι πάει πέρα δώθε.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Και ποιας κατρακύλας δεν είναι αίτιος;
Μαυλίστρες μεσίτρες ανάδειξε
και νέες ιέρειες να γεννούν στους ναούς
και με τους αδερφούς τους να σμίγουν
και να λεν "η ζωή δεν είναι ζωή".
Έτσι γι' αυτό η πόλη μας γέμισε ψευτοδιαβασμένους
δημοπιθήκους και βρωμόλογους που τον κοσμάκη ξεγελούν
και λαμπάδα να κρατήσουν στη γιορτή ούτε ένας δεν μπορεί
με την αγυμνασιά τους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα το Δία, αγυμνασιά -
που μια φορά στα Παναθήναια
ξεράθηκα στα γέλια
που κάποιος αργοκίνητος και άσπρος άσπρος και σκυφτός
και με παραπάνω κιλά,
ξέμεινε τελευταίος και τρεκλίζοντας
και κει στις πύλες του Κεραμεικού
οι Κεραμειώτες άρχισαν να τον τσιμπούν και να τον
κοροϊδεύουν,
κοιλιά, πλευρά, παχάκια όλα του τα τσίμπαγαν.
Κι αυτός που μες στο δρόμο τόσο ζορίστηκε... λάκισε

και έφυγε σβήνοντας τη λαμπάδα.

ΧΟΡΟΣ

Μεγάλη υπόθεση, ο καβγάς δυνατός και γερός

ο πόλεμος έρχεται.

Δύσκολο έργο η κρίση όταν ο ένας σπρώχνει με δύναμη
και ο άλλος μπορεί δυνατά να πατήσει και να κάνει στροφή
να ορμήσει.

Μην κολλάτε όμως όλο στα ίδια

αφού και πολλά και άλλα σοφά χτυπήματα ξέρετε.

Ό,τι έχει ο καθένας να βρίσει

ας βρίσει, ορμήσει, χτυπήσει,

ας πει για παλιά και για νέα

και να μην διστάσει μπρος στα λεπτά και σοφά.

Κι αν φοβάστε πως ο κόσμος με την άγνοια που έχει

δεν το πιάνει το σωστό

μην κουμπώνεστε γι' αυτό. Δεν είναι δα κι έτσι.

Όλοι τους είναι γυμνασμένοι

κι όλοι τους βιβλία έχουν και τα ξέρουν τα σωστά.

Άλλωστε ο χαρακτήρας τους πάντα ήταν άριστος -

και τώρα τον ακόνισαν περισσότερο.

Μη διστάζετε λοιπόν

και πέστε τη σοφία σας να καταλάβει ο κόσμος.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πρώτα για τους προλόγους σου λοιπόν -

μ' αυτούς αρχίζει η τραγωδία
μ' αυτούς θ' αρχίσω το ξετίναγμα κι εγώ.
Επειδή απ' αυτούς αρχίζει και του λόγου η ασάφεια!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιας τραγωδίας τον πρόλογο θα... αναλύσεις;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όλους σχεδόν. Και πρώτα της "Ορέστειας".

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αντε λοιπόν, ησυχία να κάνει ο κόσμος. Λέγε Αισχύλε.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Χθόνιε Ερμή, του θρόνου μου του πατρικού προστάτη,
σωτήρας μου γίνε και σύμμαχος. Στο ζητώ.
Ήρθα στη γη μου και επέστρεψα".

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Λοιπόν; Βρίσκεις εδώ λάθος;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πάνω από δώδεκα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα τρεις στίχοι είναι όλοι κι όλοι!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Με είκοσι λάθη ο καθένας!

(Κάτι πάει να πει ο Αισχύλος)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αισχύλε, σε συμβουλεύω να πάψεις
αλλιώς θα πεις κι άλλους απ' αυτούς τους τρεις.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Να σωπάσω εγώ γι' αυτόν;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αν με υπολογίζεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Απ' την αρχή λοιπόν το λάθος το τεράστιο.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Καταλαβαίνεις πως λες βλακείες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν είναι αυτό το θέμα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τι λάθος έκανα, μου λες;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ξαναπές τους στίχους.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Χθόνιε Ερμή, του θρόνου μου του πατρικού προστάτη"

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Στάσου! Τα λέει αυτά ο Ορέστης στον τάφο του νεκρού
πατέρα του;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δε λέω όχι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δηλαδή; Όταν σκότωνε τον Αγαμέμνονα με δόλο η γυναίκα του
πρόσφερε προστασία ο Ερμής;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δεν εννοούσα τον Ερμή τον ψυχοπομπό αλλά τον Ερμή τον
Εριούνιο!

Αυτόν είπε Χθόνιο δείχνοντας ότι την ιδιότητα αυτή την
έχει απ' τον ίδιο το Δία!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Α πα πα! Πιο τρομερό το σφάλμα σου αν την χθόνια ιδιότητα
την έχει απ' τον πατέρα του.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έτσι θα ήταν κληροδότημα η τυμβωρυχία!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Διόνυσε, βαρύ κρασί πίνεις!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες τον άλλο στίχο Αισχύλε.

Κι εσύ Ευριπίδη να προσέχεις τα λάθη.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Γίνε σωτήρας μου και σύμμαχος. Δέομαι.

Έρθα στη γη μου και επέστρεψα"

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δυο φορές το ίδιο ο σοφός Αισχύλος;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δυο;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κοίτα το λέει. Θα σ' το δείξω.

"Ἦρθα στη γη μου" λέει "και επέστρεψα"!

Το ἦρθα και το επέστρεψα εἶναι το ἴδιο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναι, μα το Δία, σαν να λες στο γείτονά σου

δως μου τη σκαφίδα για το ζύμμα

ή αν θες τη ζυμωτήρα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ανοησίες λες το ξέρεις; Δεν λέει το ἴδιο πράγμα.

Ο στίχος μου εἶναι ἑξοχος.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πως ἑξοχος δηλαδή; Δως μου να καταλάβω.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Ἦρθα στη γη μου" θα το πει ένας που απλά ἔρχεται στη γη
του.

Ο εξόριστος όμως λέει "έρχομαι και επιστρέφω".

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλά λέει, μα τον Απόλλωνα. Εσύ Ευριπίδη τι λες;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Λέω ότι ο Ορέστης δεν "επέστρεψε". Ήρθε κρυφά, χωρίς άδεια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναι, μα τον Ερμή, δεν κατάλαβα όμως.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πες άλλον. Τέλειωνε.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Πάνω στον τάφο αυτόν επικαλούμαι τον πατέρα
να αφουγκραστεί, να ακούσει".

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Το ίδιο είναι και το ένα και το άλλο.
"Αφουγκράζομαι" και "ακούω" είναι το ίδιο.
Εκκάθαρα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σε πεθαμένο μιλούσε κακούργε!
Που και τρεις φορές να πεις, πάλι δεν ακούει!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Εσύ πως τους έφτιαχνες τους προλόγους;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θα σου πω.

Κι αν πω κάτι δυο φορές ή αν δεις κοιλιά στο νόημα, φτύσε
με.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες. Όχι να σε φτύσω, αλλά πρέπει ν' ακούσω
να κρίνω την ορθότητα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Ο Οιδίποδας ήταν ευτυχισμένος κάποτε"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ε, όχι βέβαια! Κακότυχος ήταν
από τη φύση του ακόμα, πριν γεννηθεί.
Ο Φοίβος είπε θα σκοτώσει τον πατέρα του.
Πως μπορεί να ήταν ευτυχισμένος ένας τέτοιος;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"... και έπειτα έγινε των αθλίων ο άθλιος".

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ε, όχι μα το Δία! Πως "έπειτα",
αφού ποτέ δεν έπαψε να είναι άθλιος;
Που μόλις γεννήθηκε, χειμώνα καιρό,
σε πανέρι τον έβαλαν μέσα τον έριξαν
να μη μεγαλώσει φονιάς του πατέρα του -

και στον Πόλυβο βρέθηκε ύστερα, με πόδια πρησμένα.

Και έπειτα νέος πια παντρεύτηκε μια γριά.

Που ήταν και μάνα του!

Και ύστερα, ο ίδιος, τυφλώθηκε ... μόνος του!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Χαρά στην ευτυχία του!

Ούτε στρατηγός στις Αργινούσες να ήταν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Χαζά λες. Άψογους τους φτιάχνω τους προλόγους!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ε, μα το Δία, δεν θα σ' τους ξύσω λέξη προς λέξη.

Αλλά όλους μαζί τους βγάζω σκάρτους.

Με μια λέξη παιχνιδάκι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τους προλόγους μου; Εσύ; Με μια λεξούλα;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Με μία και μόνη.

Έτσι είναι οι στίχοι σου, που στο μέτρο τους ταιριάζει

και πουλάκι και σταμνάκι και σακάκι.

Πες να στο αποδείξω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Να τα μας! Να τ' αποδείξεις.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Βέβαια θα στ' αποδείξω!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Άντε λοιπόν Ευριπίδη, να πεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Ο Αίγυπτος με τους πενήντα γιους του

- όπως λέει ο μύθος,

άραξε στο Άργος με το δοιάκι"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

...έχασε το σταμνάκι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αυτό ήταν η λεξούλα παιχνιδάκι; Α να χαθείς!

Πες άλλον πρόλογο Ευριπίδη, να κρίνω πάλι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Ο Διόνυσος θύρσους κρατώντας και ντυμένος προβιά,

στου Παρνασσού χοροπηδώντας τα πευκάκια"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Έσπασε τα σταμνάκια!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α! Πάλι μας σακάτεψε το σταμνάκι!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ε, δεν είναι τίποτα.

Στον προλογο αυτό δεν κολλάει τίποτα.

"Άνθρωπος να ευτυχεί δεν υπάρχει.

Ή θα'ναι από ταπεινή γενιά

ή δεν θα 'χει βιός κι ας είναι από τζάκι"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Έχασε το σταμνάκι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ευριπίδη!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τέρμα. Φτάνει. Πολύ ζημιά μας κάνει το λεξάκι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μα τη Δήμητρα, τώρα θα δεις.

Τώρα δεν θα 'χει που να το βάλει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Έλα. Πες. Να μην κολλήσει πάνω σου το άκι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Ο Κάδμος κάποτε, ο γιος του Αγήνορα,
την Σιδώνα την άφησε"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

... το σταμνάκι παράτησε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ε, μα ευλογημένε!

Αγόρασε το αυτό το λεξάκι να μην μας τα χαλά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Το ποιο; Εγώ να τ' αγοράσω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αν εκτιμάς τον λόγο μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι. Όχι. Μπορώ να πω πολλούς προλόγους
που δεν μπορεί αυτός να προσκολλήσει
το φαρμάκι του.

"Ο Πέλοπας, του Τάνταλου ο γιος,
σαν έφτασε στην Πίσα με τα γρήγορα άτια του"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Έχασε τα σταμνάκια του!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Είδες; Στα άτια κόλλησε τα σταμνάκια!
Έλα καημένε! Δώσε του δίκιο.
Πάνω από έναν οβολό δεν θα σου στοιχίσει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι. Όχι. Έχω να πω πολλούς προλόγους.
"Ο Οινέας κάποτε απ' το χωράφι του"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει το σταμνάκι του!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ε, μα, πια! Άσε να πω ολόκληρο το στίχο!
"Ο Οινέας κάποτε απ' το χωράφι του"

πρωτοπαίρνοντας καρπούς για προσφορά!"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Του 'σπασαν τα σταμνιά!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στη θυσία πάνω; Ποιος τα έσπασε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Άσε αγαπητέ μου, ας δοκιμάσει και σ' αυτό
"Ο Δίας, όπως η ίδια η αλήθεια κυκλοφόρησε"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα με πεθάνεις, αχ, τώρα δα θα πει

"το σταμνάκι του απώλεσε".

Όπως κοκκινίζει το μάτι με το κριθαράκι
έτσι σου κολλάει στον πρόλογο το χεράκι.

Άσε τους προλόγους, έλα στα λυρικά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Α, σ' αυτά πια θα τον κολλήσω στον τοίχο
τέτοιος που είναι και κάνει τα ίδια παντού.

ΧΟΡΟΣ

Α πα πα και τι θα γίνει;

Με καίει η περιέργεια
τι θα βρει να κατηγορήσει
άντρα ποιητή γερό, με τα
πιο πολλά τραγούδια και τα
πιο καλά ως τώρα!

Απορώ για ποιο ψεγάδι θα τον κρίνει πως γιατί
τον πρώτο απ' όλους υμνητή του άνακτα του Βάκχου!
Για αυτόν φοβάμαι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πολύ ωραία βέβαια. Γρήγορα θα φανεί.
Όλα, τώρα, αυτουνού σε ένα θα τα σμίξω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εγώ θα τα μετρώ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Αχιλλέα της Φθίας, το αντρόφονο έργο ακούς
και βοήθεια αχ δεν φτάνεις στο μόχθο"
"Τον πρόγονο του γένους Ερμή τιμούμε εδώ
και βοήθεια αχ δεν φτάνεις στο μόχθο"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δύο μόχθοι Αισχύλε. Κι επάνω σου!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Των Αχαιών ενδοξότατε γιε του Ατρέα άρχοντα
αχ το μόχθο μας δεν φτάνεις βοήθεια".

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τρίτος μόχθος Αισχύλε μου, δικός σου!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Σιωπή! Οι ιέρειες στο ναό της Άρτεμης έφτασαν!
Αχ δεν φτάνεις βοήθεια στο μόχθο μας!"
"Σημάδια του μισεμού των ανδρών φανερώνω
Αχ, βοήθεια δεν φτάνεις στο μόχθο!"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δία Βασιλιά! Τι μόχθοι τι αβάσταχτα!
Άνοιξαν τα νεφρά μου απ' το μόχθο!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι. Πρώτα θα ακούσεις και άλλα λυρικά του
που συνοδεύει κιθάρα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τέλειωνε λοιπόν, αλλά μη άλλο μόχθο! Ουφ!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Σαν δίδυμη Αχαιών εξουσία της Ελλάδας η νιότη

τοφλατιτόθρα τοφλαθράτ

Σφίγγα κακόχρονη σκύλα στέλνει κυβερνήτη

τοφλατιτόθρα τοφλαθράτ

Όρνεο πολέμου με δόρυ στο χέρι εκδίκησης

τοφλατιτόθρα τοφλαθράτ

Σκύλες ν' ανταμώσει αεροβάδιστες μαύρες

τοφλατιτόθρα τοφλαθράτ

Σύγκλιση όλη στον Αίαντα ενάντια

τοφλατιτόθρα τοφλαθράτ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα τι 'ναι αυτό το τοφλατιτόθρα;

Οι Πέρσες το λέγαν στο Μαραθώνα που πολέμησες

ή είναι τριγμός μαγκανοπήγαδου;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Σε καλή μεριά το βρήκα σε καλή το έβαλα.

Να μη λες πως κορφολογώ τα ίδια με το Φρύνιχο.

Τούτος όμως όλα τα κλέβει από παντού.

Απ' τα τραγούδια των πορνείων

απ' τα χαζά του Μέλητου

απ' της Καρίας τα επιφωνήματα

και από θρήνους ταφής και τραγούδια χορού.

Γρήγορα θα δείξω, μια λύρα φέρτε ένας...

λύρα; όχι λύρα. Λύρα γι' αυτόν τον άμουσο;
Αυτή που βαράει τα κρόταλα να 'ρθει. Που είναι;

(Έρχεται μια κοπέλα με κρόταλα)

Έλα Μούσα του Ευριπίδη! Εσύ είσαι για τέτοια.
Σε σένα ταιριάζουν τα τραγούδια του.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάντως αυτή η μούσα ποτέ της δεν βαριόταν!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Αλκυόνες, στις θάλασσας στα άένα κύματα
που κελαηδάτε δίπλα,
βρέχοντας στις στάλες της θάλασσας
τα φτερά σας δροσίζοντας
και σεις αράχνες στις γωνιές
που γυροφέρνετε με τα λεπτά σας δάχτυλα
τα ιστοπαγιδέματα
- σαΐτα κελαηδούσα -
και το δελφίνι με τραγούδι
στις πρώρες δίπλα με πηδιές
τινάζεται προμαντεύοντας
αμπέλου βέργα ολάνθιστη
που κάνει τσαμπί και

πνίγει μαράζια,
τύλιξε τα χέρια σου
γύρω μου, ω κόρη".
Το μέτρο αυτό το βλέπεις;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Το βλέπω.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Και τους στίχους τους βλέπεις;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τους βλέπω.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Και τέτοιους στίχους κάνοντας εσύ
τολμάς να βρίζεις τους δικούς μου
μαϊμουδίζοντας μοτίβα ποζάτα;
Τα λυρικά σου τέτοια είναι.
Θέλω όμως και τις μονωδίες σου
να σου τις ξετινάξω.

"Ω της νύχτας μαυρόφεγγο

σκότος, τι άθλιο

όνειρο στέλνεις

απ' τον Άδη τον άφαντο,

ψυχή ονείρου άψυχη
παιδί της μαύρης Νύχτας
φριχτόμορφη μορφή
νεκροσαβανωμένη
μάτια αίμα στάζοντας
μεγάλα νύχια έχοντας.

Βάγιες ανάψτε το λυχνάρι
φέρτε νερό στις στάμνες ποταμίσιο
να ζεστάνω να πλύνω τ' όνειρο.

Ω θεέ της θάλασσας! Να!
Ω σύνοικοι, κοιτάξτε το τέρας!
Τον κόκορα μου άρπαξε η Γλύκη
και έγινε άφαντη!

Νύμφες των βουνών
Ω Μανία! Πιάστε την!
Κι εγώ η άμοιρη έτυχα να 'μαι
πάνω στο έργο μου
τ' αδράχτι στα χέρια να γεμίσω
γυροστριφογυρίζοντας
στην αγορά να προφτάσω
να το πουλήσω την αυγή.

Και πετούσε πετούσε ο κόκορας
με τα φτερά στον αέρα ανάλαφρα
και λύπη μου άφηνε λύπη
και δάκρυα δάκρυα έχυνα

απ' τη λύπη μου έχυνα δάκρυα η δύστυχη!
Όμως ω Κρήτες, τέκνα της Ίδης
με τα τόξα στα χέρια ελάτε
κουνήστε τα πόδια σας κυκλώστε το σπίτι
και η Δίκτυννα κόρη η Άρτεμη
με τα σκυλιά της να έρθει στο σπίτι να ψάξει.
Κι εσύ του Δία κόρη Εκάτη
δίδυμες έχοντας στα χέρια λαμπάδες
Έλα και φέξε μου στις Γλύκης
να μπω να κοιτάξω..."

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φτάνει. Αφήστε τα λυρικά.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Κι εγώ λεω φτάνει. Τώρα στη ζυγαριά
Αυτή θα την κρίνει των δυο μας την ποίηση.
Το βάρος των στίχων μας αυτή θα ζυγίσει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ελάτε τότε ελάτε κοντά, αφού πρέπει.
Να τη ζυγίσω την Τέχνη σας όπως τυρί.

(Φέρνουν μια ζυγαριά. Πιάνουν θέσεις γύρω)

ΧΟΡΟΣ

Δεν πιάνονται οι ικανοί!

Τούτο πάλι άλλο θαύμα

άλλο αυτό πρωτόφαντο.

Ποιος άλλος άλλο τέτοιο πονηρεύτηκε;

Όποιος να μου το 'λεγε

άλλος που θα το έβλεπε,

δεν θα τον πίστευα

θα νόμιζα ότι λέει ανοησίες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ελάτε εδώ. Δίπλα στα ζύγια.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ & ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἦρθαμε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πιάστε ένα τάσι ο καθένας, ρίχτε στίχο πάνω του.

Πριν πω "κούκου" μην τ' αφήσετε.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ & ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τα πιάσαμε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ρίχτε στίχο σας πάνω στο τάσι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Ποτέ να μην πετούσε το σκάφος της Αργώς..."

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Ποταμέ Σπερχειέ και βοϊδολίβαδα..."

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κούκου! Αφήστε τα τάσια!

Α! Αυτουνού βαράίνει περισσότερο Ευριπίδη!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Και ο λόγος;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ο λόγος; Έβαλε ποταμό. Τον μούσκεψε τον στίχο

όπως οι έμποροι μουσκεύουν το μαλλί.

Εσύ του έβαλες φτερά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Άλλον στίχο να πει και να τον ρίξει στο τάσι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ξαναπιάστε τα τάσια.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ & ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τα πιάσαμε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Δεν έχει η Πειθώ άλλο ναό. Μόνο το λόγο"

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Απ' τους θεούς μόνο ο θάνατος δεν θέλει δώρα"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κούκου! Αφήστε, αφήστε τα τάσια!

Πάλι το δικό του γέρνει. Το θάνατο έβαλε,
απ' τα κακά το βαρύτατο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εγώ όμως την Πειθώ. Ωραιότατο στίχο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Η Πειθώ είναι κάτι ελαφρύ. Δεν έχει νόημα.

Βρες κάτι άλλο απ' τα μεγάλα σταθμά
να τραβήξει προς τα κάτω το τάσι.

Κάτι βαρύ πες και μεγάλο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έχω τέτοιο στίχο; Που;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα πω, να δεις, παράδειγμα. "Έριξε τα ζάρια,

έφερε δυο άσους και τεσσάρι ο Αχιλλέας"

Λέτε λοιπόν η τελευταία δοκιμή σας.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Εύλο αρπάζει το δεξί, βαρύ σαν σίδερο..."

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Άρμα στο άρμα πάνω και νεκρός στο νεκρό..."

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σε γέλασε πάλι Ευριπίδη!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πως;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δυο άρματα έβαλε και δυο νεκρούς!

Ούτε εκατό άνθρωποι δεν το σηκώνουν.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Άσε πια το στίχο στίχο. Ας μπει στο τάσι
ο ίδιος, με τα παιδιά και τη γυναίκα του
μαζί και ο Κηφισοφώντας
κι όλες οι τραγωδίες του.
Εγώ στο άλλο τάσι δυο στίχους θα βάλω μόνο.

(Ο Διόνυσος προς τους θεατές)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φίλοι μου, δεν θα τους κρίνω.
Δεν θα γίνω εχθρός κανενός.
Τον έναν τον θαρρώ σοφό κι ο άλλος μου αρέσει.

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Δηλαδή; Για κρίση ήρθες, δεν θα κρίνεις;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι αν προκρίνω τον έναν;

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Όποιον προκρίνεις παρ' τον και τράβα.
Να πιάσει τόπο ο κόπος σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να είσαι καλά. Ελάτε τώρα εσείς κι ακούστε με.

Εγώ κατέβηκα να βρω ποιητή.

Τι θέλω να τον κάνω;

Θέλω να σωθεί η πόλη να γιορτιάσουμε.

Όποιος λοιπόν δώσει συμβουλή

χρήσιμη εις τους αιώνες,

αυτόν θα τον πάρω επάνω. Λοιπόν.

Για τον Αλκιβιάδη πρώτα, τι γνώμη έχετε;

Η πόλη είναι μπερδεμένη μ' αυτόν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όμως ποια γνώμη έχει;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποια; Τον λαχταρά μα τον μισεί

και θέλει να τον έχει.

Να πείτε κι εσείς τη γνώμη σας.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Μισώ όποιον αργεί να ωφελήσει

και για βλάβη βιάζεται

και για τον εαυτό του όλο εφευρίσκει

και για την πόλη απραγεί"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ωραίο, μα τον Ποσειδώνα. Εσύ Αισχύλε;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Μη τρέφεις στην πόλη Λιονταρόπουλο.

Αν τραφεί και μεγαλώσει...

με τα χούγια του θα πας".

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μα το Δία το σωτήρα, την πάτησα!

Ο ένας το είπε σοφά, ο άλλος καθαρά.

Τώρα θα μου πει τη γνώμη του ο καθένας σας

πως θα ξελασπώσει η χώρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Να 'βαζε ένας τον Κλεόκριτο φτερά στον Κινησία

να φυσήξει αγέρας, να τους σηκώσει στη θάλασσα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αστείο θα ήταν, θα γελούσαμε. Το νόημα όμως;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αν γινόταν ναυμαχία και κρατούσαν ξιδερά

θα ράντιζαν με ξίδι τα μάτια των εχθρών
και θα νικούσαμε.

Ξέρω πάντως έναν τρόπο, να τον πω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Όταν ό,τι αμφισβητούμε το πιστέψουμε
κι ό,τι πιστεύουμε το αμφισβητήσουμε"

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δηλαδή; Δεν κατάλαβα.

Πες το λιγότερο σοφά αλλά πες το καθαρότερα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αν τους άρχοντες που ψηφίζουμε μαυρίσουμε
και τους μαυρισμένους αν ψηφίσουμε,
τότε θα σωθούμε ίσως.

Αφού δυστυχούμε με τους ψηφισμένους
δεν θα ευτυχήσουμε με τους μαυρισμένους;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μπράβο Παλαμήδη μου! Να σοφό κεφάλι!

Ο ίδιος το σκέφτηκες ή ο Κηφισοφών;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εγώ. Ο Κηφισοφών σκέφτηκε το ξίδι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εσύ Αισχύλε τι λες;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πες πρώτα τι ψηφίζει η πόλη τώρα. Ψηφίζει τους καλούς;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τους καλούς; Αγκάθι της είναι οι καλοί.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Οι άλλοι της αρέσουν;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δεν της αρέσουν. Μη θέλοντας τους έχει.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πώς να σώσεις τέτοια πόλη, που ούτε
τους καλούς ψηφίζει ούτε τους κακούς μαυρίζει;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να το βρεις να σε πάρω.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Επάνω θα το πω. Εδώ δεν το λέω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α, όχι έτσι.

Από εδώ θα τη διακηρύξεις τη διάσωση.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

"Όταν πιστέψουν τη γη των εχθρών τους δική τους
και τη δική τους των εχθρών
και δύναμη τα καράβια
κι αδυναμία τη δύναμη..."

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ωραία! Ο κριτής τα καταπίνει όλα μόνος του.

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Κρίνε λοιπόν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θα κρίνω λοιπόν.

Θα διαλέξω όποιο η ψυχή μου θέλει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θυμήσου τους θεούς που ορκίστηκες. Ανέβασέ με.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

"Η γλώσσα μου ορκίστηκε". Τον Αισχύλο θα διαλέξω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι λες βρε απαίσιε, όλων απαισιότατε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εγώ; Έκρινα νικητή τον Αισχύλο. Γιατί όχι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τέτοιο αίσχος κι έχεις μάτια και κοιτάς;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιατί αίσχος, αν δεν είναι αίσχος για τους θεατές;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βρε άπονε, τ' αντέχεις να πεθάνω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

"Ποιος ξέρει αν η ζωή δεν είναι θάνατος...

η αναπνοή δείπνο... ο ύπνος δέρμα...".

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Διόνυσε, τώρα, ελάτε μέσα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιατί;

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Να σας φιλέψω πριν μισέψετε...

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Α! Ωραία, μα το Δία.

Δε με πειράζει η καθυστέρηση.

*(Ο Ευριπίδης φεύγει νικημένος. Ο Διόνυσος με τον Αισχύλο
και τον Πλούτωνα μπαίνουν μέσα)*

ΧΟΡΟΣ

Μακάριος ο έχων εγγυημένη φρόνηση.

Πολλά μας το αποδείχνουν αυτό.

Ετούτος μυαλωμένος έδειξε

στο σπίτι του ξαναγυρνά

για το καλό της πόλης όλης

για το καλό του εαυτού του

φίλων του και συγγενών,

διότι είναι γνωστικός.

Μη με το Σωκράτη

μπλα μπλα και χαζομάρες

κάθε μέτρο χάνοντας
και τα καλά σημαντικά
της τραγωδίας παρατώντας.
Παλαβομάρα σκέτη είναι
να χάνεις τον καιρό σου
με μεγαλοστομίες
και με σοφιστείες.

(Ξαναβγαίνουν. Γίνεται προπομπή του Αισχύλου)

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Χαίρε Αισχύλε, στο καλό,
και σώζε την πόλη μας
με σωστές συμβουλές και τους άμυαλους
μυάλωσε - και είναι πολλοί.
Και δώσε στον Κλειοφώντα τούτο το σπαθί
και το σχοινί στους φορατζήδες
Νικόμαχο και Μέρμηγκα
και στα χέρια του Αρχένομου
τούτο εδώ το κώνειο
και πες τους να 'ρθουν γρήγορα
να μην αργοπορούν.
Αν δεν βιαστούν, να πεις, εγώ...
μα τον Απόλλωνα, με σίδερο καμμένο
στάμπα θα τους βάλω

θα τους δέσω τα πόδια
μαζί με τον Αδείμαντο το Λευκολοφίδα
και θα τους σύρω στα βαθιά.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Θα τα κάνω όσα λες.
Και το θρόνο μου δώσε τον
στον Σοφοκλή, να τον έχει
να τον βρω αν τυχόν συμβεί
να ξανάρθω.
Το Σοφοκλή τον έχω δεύτερο
μετά από μένα.
Και να θυμάσαι καλά
ο πανούργος και ψεύταρος
κι ο βρωμόστομος εκείνος...
ποτέ μην καθίσει στο θρόνο μου
ούτε κατά λάθος.

ΠΛΟΥΤΩΝΑΣ

Φέξτε τον τώρα. Συνοδέψτε τον με άγιες λαμπάδες
τραγουδώντας σκοπούς και τραγούδια δικά του.

(Καθώς ο Αισχύλος - με το Διόνυσο - φεύγει)

ΧΟΡΟΣ

Στον ποιητή που φεύγει και στον πάνω κόσμο πάει
καλό ταξίδι ευχηθείτε θεότητες του Άδη
και στην πόλη δώστε γνώμες ευτυχίας μεγάλης.
Έτσι θα σωθούμε απ' τα δεινά τα βαριά
κι απ' του πολέμου τη φρίκη
κι ο Κλεοφώντας κι ο όποιος άλλος θέλει πόλεμο
τα χωράφια τα δικά τους να πανε ν' αφανίζουν.

ΤΕΛΟΣ